

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

Participace občanů na aktivitách komunity

bakalářská práce

Autor práce: Petra Kudláčková

Studijní program: Rehabilitace

Studijní obor: Rehabilitační psychosociální péče o postižené děti, dospělé a seniory

Vedoucí práce: doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.

Datum odevzdání práce: 13. 8. 2013

Participace občanů na aktivitách komunity

Abstrakt

Ve své práci se zabývám participací nových občanů (v satelitních oblastech) na aktivitách obecní komunity. V současnosti žijeme v době, kdy se rozvíjí problematika suburbanizace. Ta začala v České Republice vznikat v 90. letech 20. století tedy po Sametové revoluci, kdy se postupně začal měnit model ideálního bydlení mladých rodin. Ve světě se tento proces začal objevovat již o mnoho let dříve např. v západní Evropě či v USA. Nastal významný obrat oproti přelomu 19. a 20. století, kdy situace byla zcela opačná a většina venkovského obyvatelstva se stěhovala do měst – proces urbanizace. Nejčastější důvody stěhování – za větším pracovním uplatněním a snaží dostupnost potřebných služeb.

Proces suburbanizace znamená přesun obyvatelstva, jejich aktivačních činností a některých jiných funkcí z jádrového města do okrajových lokalit měst nebo se městské obyvatelstvo přemísťuje na území venkova a tím razantně zasahuje a mění podobu typického venkovského života. Okolo vesnic se rozrůstá nová zástavba, která mění podobu venkova na městský styl. Noví obyvatelé těchto suburbií (satelitních městeček) žijí svůj naučený život, tzn., že dávají přednost anonymitě a nepřizpůsobují se životu na venkově.

Suburbanizace je běžný proces, který probíhal i v naší historii při vývoji měst. Z dostupných historických zdrojů víme, že již byla zaznamenána na mapách mezopotamských měst.

Tato práce slouží k zjištění, jak noví obyvatelé z tzv. satelitních oblastí z vybraných obcí (Litvínovice, Hlincova Hora a Dubné) participují na aktivitách obecní komunity.

Pro zjištění cílů a zpracování této práce byly stanoveny 2 hypotézy.

H1: Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku.

H2: Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži.

Tato bakalářská práce se skládá ze dvou částí.

V první teoretické části této práce se zabývám současnou problematikou suburbanizace. Teoretická část zahrnuje vymezení základních pojmů, současnost na venkově, dějiny venkova, venkov na jihu Čech, sociální interakce a socializace a standardní styl života v suburbiiích.

Druhá část této bakalářské práce se zabývá výzkumem.

Metodika práce je zpracována pomocí kvantitativního výzkumu. Sběr dat byl uskutečněn prostřednictvím dotazníkového šetření. Byl složený jeden typ dotazníku, který byl určen pro výzkumný vzorek, který tvořili noví obyvatelé (trvalé bydliště od roku 2000) obcí, kteří žijí v nové zástavbě ve vesnicích Hlincová Hora, Litvínovice a Dubné. Dotazník byl složen z 20 otázek, z nichž 17 bylo uzavřených a 3 polootevřené. Otázky v dotazníku byly zaměřeny na zjištění participace občana na aktivitách obecní komunity v zkoumané vesnici, v které žije. Výzkum probíhal od 01. 03. 2013 do 15. 03. 2013.

Celkem bylo osobně rozdáno 260 dotazníků (100 %). V Litvínovicích bylo rozdáno 148 dotazníků, v Hlincové Hoře 60 dotazníků a v Dubném 52 dotazníků. Z toho byly všechny vyplněny a vybrány osobně zpět. Všechny roznesené dotazníky (260 dotazníků) byly použity do výzkumného šetření.

Z 260 zkoumaných respondentů bylo 130 žen a 130 mužů a dále byli ještě rozděleny na 130 respondentů do 40 let (nižšího věku) a 130 respondentů nad 40 let (vyššího věku).

Stanovené hypotézy.

H1: Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku byla vyvrácena.

H2: Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži byla vyvrácena.

Získané informace ze sběru dat mohou být využity jako informační materiál pro starosty zkoumaných obcí. Rovněž mohou být tato data použita pro potřeby starostů při motivaci nových občanů spolupracovat a účastnit se na aktivitách obecní komunity.

Participation of citizens in community activities

Abstract

In my thesis I deal with the participation of new citizens (in satellite areas) in activities of the local community. Today we live in a time of the developing issue of suburbanization. It began in the Czech Republic in the 90s of the 20th century after the Velvet Revolution, when the model of ideal housing for young families started to change gradually. In the world, this process has already started to appear many years earlier as in Western Europe or the USA. There was a significant reversal in the 19th and 20th century, when the situation was completely reversed, and most of the rural population moved to cities - urbanization process. The most common reasons for migration - for better job application and better access to needed services.

The process of suburbanization means the movement of the population, their activation activities and some other functions from the core city to the suburbs of cities or urban population moving to a rural area and thus dramatically affecting and changing the face of typical rural life. A new area is growing around villages which changes the form from rural to urban style. New residents of these suburbs (satellite cities) live their learned life, ie. they prefer anonymity and do not adapt to life in the country.

Suburbanization is a normal process that took place in our history in the development of cities. From the available historical sources, we know that it has been recorded on maps of Mesopotamian cities.

This thesis is used to determine how new residents from the areas of satellite villages (Litvínovice, Hlincova Hora and Dubné) participate in the activities of local communities.

To determine the objectives and elaboration of this thesis there were two hypotheses set.

H1: Persons in the lower age will participate more in social activities in the village than the elderly.

H2: Women will participate more in social events in the community than men.

This bachelor's thesis consists of two parts.

In the first part of this thesis I deal with current issues of suburbanization. The theoretical part includes basic concepts, the present in the countryside, the history of the rural countryside of South Bohemia, social interaction and socialization style and standard of living in suburbia.

The second part of this bachelor's thesis deals with the research.

Methodology work is processed using quantitative research. Data collection was conducted through a questionnaire survey. One type of questionnaire was composed and designed for the research sample, which consisted of new village residents (resident since 2000) who live in new buildings in the villages Hlincová Hora, Litvínovice and Dubné. The questionnaire consisted of 20 questions, of which 17 were closed and 3 were semi-open. The questions in the questionnaire were intended to determine the participation of the citizens in local community activities in the surveyed village they lived in. The research was conducted from 1st March 2013 to 15th March 2013.

There were 260 questionnaires personally distributed (100%). In Litvínovice 148 questionnaires were distributed, in Hlincová Hora 60 questionnaires and in Dubné 52 questionnaires. All were completed and collected back in person. All distributed questionnaires (260 questionnaires) were used in the research.

Of 260 respondents surveyed, 130 were women and 130 were men divided in 130 respondents up to 40 years (lower age) and 130 respondents over 40 years (elderly).

The set hypotheses.

H1: Persons in the lower age will participate more in social activities in the village than the elderly was refuted.

H2: Women will participate more in social activities than men in the village was refuted.

The information obtained from the data collection can be used as information material for mayors of surveyed villages. Also, these data can be used to meet the needs of mayors in motivating new citizens to cooperate and participate in the activities of local communities.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 13. 8. 2013

.....

Petra Kudláčková

Poděkování

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce paní doc. Ing. Lucie Kozlová, PhD. za její čas, odborné konzultační vedení, rady a připomínky, které byly pro mě velmi přínosné. Dále děkuji všem, kteří se podíleli na mém výzkumu za jejich čas a ochotu při vyplňování dotazníků.

Petra Kudláčková

OBSAH

ÚVOD	11
1. SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY	12
1.1 <i>Vymezení základních pojmů</i>	12
1.1.2 <i>Vymezení pojmů ze zákona č. 128/ 2000 Sb. zákon o obcích</i>	15
1.2 <i>Současnost na venkově</i>	17
1.2.1 <i>Současný stav suburbanizace v České Republice a její důsledky</i>	17
1.3 <i>Dějiny venkova</i>	19
1.3.1 <i>Dějiny obyvatel venkova</i>	19
1.3.2 <i>Dějiny zkoumané obce Dubné – místní část Dubné</i>	20
1.3.3 <i>Dějiny zkoumané obce Litvínovice – místní část Litvínovice</i>	20
1.3.4 <i>Dějiny zkoumané obce Hlincová Hora</i>	21
1.4 <i>Venkov na jihu Čech</i>	21
1.4.1 <i>Vymezení pojmu venkov</i>	21
1.4.2 <i>Občané Jihočeského kraje</i>	23
1.5 <i>Sociální interakce a socializace</i>	26
1.5.1 <i>Mezilidské vztahy</i>	26
1.5.2 <i>Proces socializace člověka</i>	27
1.6 <i>Standardní styl života v suburbiích</i>	29
1.6.1 <i>Den v suburbiu</i>	29
1.6.2 <i>Nevratné změny sociálního prostředí zapříčiněné obyvateli suburbií</i>	31
1.6.3 <i>Odlišnosti obyvatel suburbií</i>	32
1.6.4 <i>Ženy v suburbiu neboli zelené vdovy</i>	32
2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	35
2.1 <i>Cíl práce</i>	35
2.2 <i>Hypotézy</i>	35
3. METODIKA	36
3.1 <i>Metodika práce</i>	36

4. VÝSLEDKY	37
4.1 <i>Statistické vyhodnocení hypotéz</i>	58
5. DISKUSE	63
6. ZÁVĚR	68
7. KLÍČOVÁ SLOVA	70
8. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	71
9. PŘÍLOHY	76

ÚVOD

Tato práce se zabývá aktuální problematikou suburbií a obyvatel, kteří v nich žijí. Proces suburbanizace zaznamenáváme již ve svých dějinách, byl to zcela přirozený jev, který napomáhal v rozšiřování starověkých měst. Z počátku byly tyto lokality obydlovány pouze chudou vrstvou obyvatel nebo lidmi, kteří provozovali povolání, které se nesmělo vykonávat na území města (např. jatka či cvičiště pro vojáky). Až postupem let (18. století) se začaly tyto lokality vnímat jako atraktivní bydlení.

V rozmezí od 90. let 20. století až do současnosti je proces suburbanizace velmi aktivní. Mění naši krajinu a hlavně prvotní strukturu venkova. Podstatný vliv má na samotné obyvatele obcí, v níž se tento proces děje. V blízkosti obcí se staví nová zástavba, která předělává charakteristiku venkova na městský typ. Noví obyvatelé těchto suburbií (satelitních městeček) žijí svojí naučenou normu života, tzn., že dávají přednost anonymitě, za svými zájmovými aktivitami dojíždí do spádového města a nepřizpůsobují se životu na venkově. A tyto naučené normy života jsou důsledkem spousta negativních dopadů na venkovský styl života.

Tato bakalářská práce je zaměřena na zjištění, jak noví obyvatelé suburbií neboli satelitních oblastí z vybraných obcí (Litvínovice, Hlincová Hora a Dubné) participují na aktivitách obecní komunity.

Získané informace ze sběru dat mohou být využity jako informační materiál pro starosty zkoumaných obcí. Rovněž mohou být tato data použita pro potřeby starostů při motivaci nových občanů spolupracovat a účastnit se na aktivitách obecní komunity.

1. SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY

1.1 Vymezení základních pojmů

Komunita

Komunita představuje jednu z nejpodstatnějších podob lidských asociací od začátků změn způsobů života lidstva od nomádského až k usídlení v jedné konkrétní oblasti. Je nutno odlišovat komunitu jako asociaci a komunitu jako samosprávný celek, jelikož mezi obyvateli, žijícími spolu na jednom území a samosprávním celkem je rozlišení, i když v mnoha aspektech spolu jevy splývají. V prvním případě chápeme komunitu jako sociální lokalitu tj. seskupení nebo soubor lidí, jež jsou spjatý většinou sídlem. V druhém případě za sociální sdružení vytvářející vlastní instituce a působící v konkrétní zeměpisně vymezené lokalitě (3).

Sociální interakce

Pod tímto konceptem si představme jakoukoliv formu vztahu mezi jedinci. Podstatná část našeho života je tvořena sociálními interakcemi odlišného typu, které mohou být formální nebo neformální. Ukázkou formální situace může být např. výuka ve školní třídě. Za neformální interakci můžeme považovat např. setkání dvou osob na večírku nebo při cestě do zaměstnání ve výtahu (4). Sociální interakci chápeme jako jednání, které má za následek ovlivnění jednotlivců či skupin osob. Sociální interakce nastává v moment, kdy jednání jednoho člověka nebo skupiny lidí vyvolá jednání u dalšího jednotlivce či skupiny. Důležitou částí procesu interakce je komunikace neboli sdílení informací. Může být formou verbální (mluveným slovem), neverbální (pomocí symbolů atd.) a součástí bývá i zapojená emocionalita (11).

Socializace

Pod tímto pojmem se skrývá proces, kterým se jedinec začleňuje do sociální skupiny a přivlastňuje si normy, které ve skupině fungují. Dále si osvojuje její hodnoty a učí se sociálním rolím a novým schopnostem a dovednostem potřebným k určitým pozicím. Ve fázi, kdy člověk vnímá naučené způsoby chování, jako vlastní jsou tzv. internalizovány. Začátek procesu socializace se nachází již v dětství, kdy se vytváří soc. JÁ – sociální identita – sociokulturní osobnost. Velmi důležitá socializace probíhá v povolání či při začleňování do různých skupin. Proces socializace probíhá po celý lidský život (11).

Občanská participace

Zapojování obyvatel do debatování o veřejných záležitostech nezávisle na státu a ekonomické působnosti např. diskuze o řešení různých záležitostí uvnitř obce (18). Občanská participace je nezbytnou posláním občanské organizace, která vede ke sjednocování společnosti. Pro teoreticko - empirické spojení těchto pojmů - občanská společnost a občanská participace je důležitá skutečnost, že demokratický politický systém je vybudovaný na tom, že občan má příležitost svojí participací ovlivňovat věci veřejné (24).

Migrace

Je to poněkud zavádějící pojem. Značí jednak proces stěhování, tj. proces přibývání či ubývání populace. A také značí vlastnost obyvatel, kterou bychom mohli pojmenovat jako stěhovavost, jednak samotný jev přestěhování. Za migraci většinou považujeme změnu trvalého nebo obvyklého místa pobytu. Z toho plyne, že za migraci nepovažujeme přestěhování do jiné ulice stejného města a za pojem migrace se též nepovažuje ani systematické střídání míst pobytu (12). V sociálních vědách se pojem migrace využívá ve více významech. Za prvé jako přechod jednotlivce či skupiny z jedné společnosti do druhé. Další význam se týká změny sociokulturního prostředí

v nějaké jiné zpravidla odlišné a to má za následek znemožnění stávajících fyzických kontaktů. A též tento pojem využíváme při označení každé dobrovolné nebo nedobrovolné změně místa trvalého pobytu (11).

Urbanizace

Stoupající tendence počtu obyvatelstva žijícího v městských sídlech a výsledný nárůst vlivu městské kultury a životního stylu (1). V sociologii se tímto pojmem rozumí dva procesy: 1. nárůst relativního počtu obyvatelstva, které trvale žije ve městech nebo za 2. zvětšování počtu lidí, kteří žijí typickým městským stylem života, bez ohledu na to, zda žijí nebo nežijí ve městech. V prvním pojetí, ve kterém se tohoto názvu více používá, se akcentuje změna v oblastním rozložení obyvatelstva. Je to děj, který se týká lokálně strukturální stránky společnosti. Druhý význam pojmu urbanizace označuje kulturní a sociálně psychologické obměny, při kterých obyvatelstvo přebírá hmotné a nehmotné prvky městské kultury jako např. vzorce chování, formy sociální struktury a myšlení. Hlavně v tomto smyslu je urbanizace v centru sociologického pozornosti. Urbanizace se obecně promítá jako děj diferenciacie společnosti, kde zjevná opozice město – venkov není druhotným dojemem. Proces urbanizace venkova zasahuje do všech sfér společenského stylu života (10).

Suburbanizace

Tento pojem vypovídá o rozvoji předměstských čtvrtí (4). Děj suburbanizace znamená přestěhování obyvatelstva, jejich aktivizačních činností i některých funkcí z města do zázemí. Jedná se o běžný děj zvětšování lokalit města, který můžeme sledovat u většiny měst vyspělých států, tak i v dějinách našich měst. Proces suburbanizace je odvozen z anglického slova suburbs (předměstí). Tento pojem byl vytvořen, jako složenina z latinského základního prvku uros (město) a předpony sub, která znamená – pod, před či za městem (21).

Suburbium

Je to termín pro předměstí a má sporné využití. Kvůli příčině, že se používá k pojmenování velmi široké palety komunit a sídelních forem. Nejčastěji se využívá v souvislosti s účinky suburbanizace. V britské geografii jsou dva termíny suburbium a suburb. Pod pojmem suburbium se chápe územně samostatný, obytný, privátní areál lokalizován v okrajových lokalitách města, kde převážně žijí příslušníci střední vrstvy společnosti, kteří ke svojí dopravě používají individuálně automobilovou přepravu. Pojem suburb se používá k označení předměstí, které se stalo neodmyslitelnou součástí zastavěné lokality města. Pod pojmenováním suburb se rozumí pokročilejší vývojový stupeň nežli suburbium (26).

1.1.2 Vymezení pojmů ze zákona č. 128/ 2000 Sb. zákon o obcích

Starosta

Starosta je orgánem obce a zastupuje (reprezentuje) obec zvenčí. Jednání, které potřebují schválení zastupitelstva obce nebo rady obce, může starosta uskutečnit jen po jejich souhlasu, jinak jsou tyto jednání neplatné (9). Starosta se do funkce volí zastupitelstvem obce skrz jeho členy. Musí mít platné české občanství. Za svoje úkony ve funkci odpovídá zastupitelstvu obce. Starosta zve všechny členy zastupitelstva na veřejné zasedání zastupitelstva a toto zasedání také řídí (30).

Rada obce

Je to výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti a za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Rada obce je skládá ze starosty, místostarosty a další členové rady volení členy zastupitelstva. Zasedání rady jsou pro veřejnost nepřístupné. Rada obce vytváří návrhy pro jednání zastupitelstva obce a kontroluje plnění jím schválených usnesení. Radě obce je určeno např. vydávat nařízení obce, tvořit organizační řád

obecního úřadu nebo schvalovat podmínky pro přijetí a projednávání petic a stížností, atd. (30).

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce se skládá z členů zastupitelstva zvolených ve všeobecných, přímých a rovných volbách formou tajného hlasování. Počet členů zastupitelstva určí na každé volební období před uskutečněním voleb zastupitelstvo obce (9). Má pravomoc rozhodovat v případech spadajících do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvu obce je přiděleno např. tvořit a vydávat obecně závazné vyhlášky obce, podporovat program rozvoje obce a daný rozpočet obce, schvalovat konečný účet obce a účetní závěrku obce ustavenou k rozvahovému dni, atd. (30). Zasedání zastupitelstva obce jsou pro veřejnost přístupná. Mohou se účastnit všechny fyzické osoby, aniž by byli občany obce. Občan, který dosáhl 18 let věku, nabývá novými právy např. vyjadřovat své názory na zasedání zastupitelstva obce ve shodě s jednacím řádem a to buď v písemné podobě, nebo přímo ústně při zasedání, atd. Veřejnost z tohoto zasedání nelze za žádných podmínek vyloučit (9).

Obec

Obec je základním územním celkem, který je ohraničen hranicí. Je to organizace občanů. Obec je označována jako veřejnoprávní korporace a stará se o vlastní majetek (30). Obec musí naplňovat tyto podmínky: 1. členská základna (občané obce, kteří zde mají trvalý pobyt), 2. správní území, 3. plnit zadané veřejnoprávní úkoly (9).

Občan obce

Člen daného politického společenství, z něhož mu jako členovy plynou určitá práva a povinnosti (4). Občany můžeme chápat jako základnu obce. Jako podmínku musí splňovat např. trvalý pobyt v obci v jeho správním území nebo další různé podmínky. Občanem může být pouze fyzická osoba bez ohledu na věk, která je státním občanem

ČR. Občanství v obci vzniká narozením jedince a končí jeho smrtí. Po dosažení zletilosti nabývá občan další práva. Politické právo být volen do zastupitelstva obce a právo volit a další jiné jako např. vyjadřovat svůj názor na zasedání vedení obce či podávat své návrhy, připomínky a podněty (9).

Obecně závazné vyhlášky (právní předpis obce)

Obecně závazné vyhlášky obcí mají charakter právních předpisů a jsou originální a sekundární. Spadají do forem jako podzákonné a neodvozené předpisy. Obec zde udává povinnosti občanů jako např. poplatky za psy, udržování čistoty ulic, podmínky nezbytné k udržení veřejného pořádku atd. (9). Tento právní předpis musí být vyhlášen, aby bylo vyhověno podmínkám platnosti právního předpisu obce. To se uskuteční po vyvěšení právního předpisu na úřední desku příslušného obecního úřadu po neměnitelně danou dobu patnácti dnů. Právní předpisy obce a jejich následné uložení a skladování musí být pro veřejnost přístupný u obecního úřadu v obci, která příslušné dokumenty vytvořila. Obec musí splnit svojí povinnost a dodat obecně závaznou vyhlášku Ministerstvu vnitra a krajskému úřadu nejpozději jeden den po jejím vydání (30).

1.2 Současnost na venkově

1.2.1 Současný stav suburbanizace v České Republice a její důsledky

V období devadesátých let dvacátého století dochází v blízkosti českých měst k pozvolnému vývoji předměstských lokalit. Proces rozvoje předměstí probíhal v celém historickém rozvoji našich měst i ve městech celého světa a může být považován za nepostradatelný mechanismus jejich prostorového zvětšování (22).

Jedním z urbanizačních procesů, který v současném období nejintenzivněji mění sociálně prostorové složení společnosti a sídelní organizaci v České republice, je suburbanizace. Tento děj suburbanizace také můžeme chápat jako podstatnou proměnu sociálního a fyzického prostředí z venkovského na (před)městské, (sub)urbánní. Na suburbanizaci lze pohlížet jako na přechod v rozptýlení obyvatelstva a v prostorové

organizaci příměstských oblastí i jako na proměnu charakteru života "suburbanizujících" se obyvatel. Přes proces suburbanizace se stále větší část území a společnosti dostává do styku s městskými funkcemi a typickým vzhledem městského života. Noví občané suburbánních oblastí sebou nesou zvyky, styly chování a trávení volného času, které mají vliv na původní (venkovské) obyvatelstvo příměstských území. Toto prostorové šíření (difúze) městských prvků a městského stylu života je nazýváno jako nepřímá urbanizace (20).

V rozmístění nové zástavby a rozvoji jednotlivých suburbánních území existuje značná nepravidelnost. Nedochozí tedy k plošnému, kontinuálnímu vzrůstu příměstské oblasti velkých měst, ale spíše k stavění v příhodných lokalitách podél místních dopravních komunikací, nedaleko větších sídel s rozvinutou infrastrukturou nebo v lákavých lokalitách, které splňují důležité podmínky pro "zdravé" bydlení v blízkosti města. Nová výstavba sebou nese velké množství odlišností ve fyzickém a sociálním prostředí suburbanizovaných lokalit. Území nových rezidenčních a komerčních funkcí v příměstské oblasti má vliv na reorganizaci životního prostředí rozvíjených lokalit, ale má i pozitivní a negativní následky (viz. tabulka č. 1 – Následky suburbanizace) na bydlení celého městského regionu (20).

Cílem lidí, kteří se stěhují na předměstí je téměř pravidelná představa kvalitnějšího životního prostředí a vyšší stupeň kvality bydlení. Proces suburbanizace lze hodnotit jako pozitivní proces hlavně z pohledu vylepšování infrastruktury nových lokalit a zvyšování sociálního statusu předměstských obcí. Na druhou stranu tento děj doprovází velké množství negativních důsledků, které jsou dobře známy ze zkušeností západních měst. Abychom se vyhnuli nechtěným a nevratným důsledkům suburbanizace, měli bychom čerpat z dostupných informací a na vývoj českých měst a jejich zázemí působit ve smyslu zlepšení rovnováhy mezi udržitelným rozvojem krajiny, udržením sociální pospolitosti a ekonomickým růstem (22).

Tabulka 1: Následky suburbanizace

		SUBURBANIZÉR 	ČÍLOVÁ OBEC 	MĚSTSKÝ REGION
FYZICKÉ (A FUNKČNÍ) PROSTŘEDÍ	+	Lepší životní prostředí Rodinný domek za městem Prestiž spojená s vlastnictvím domu	Zlepšení technické infrastruktury (inženýrské sítě, dopravní komunikace) Vyšší příjmy obce	
	-	Více času v dopravě (nutnost použití auta, špatná obslužnost hromadnou dopravou) Špatná občanská vybavenost	Narušení urbanistické struktury, architektonického rázu (např. uniformní nebo eklektická architektura) Nedostatek veřejného prostoru Náklady na údržbu inženýrských sítí a komunikací Nedostatečná kapacita technické infrastruktury (např. čistírna, rozvodna) a občanské vybavenosti (např. školy, školky)	Prostorové rozpínání a rozvolňování městského regionu Energetická a materiální náročnost na budování technické infrastruktury Změny ve využití krajiny (méně ploch pro zemědělské a rekreační využití) Narušení rázu venkovské krajiny Nárůst individuální automobilové dopravy (dopravní zácpy)
SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ	+	Život v lokalitě obývané sociálně silnějšími skupinami Větší bezpečí	Příchod mladších, vzdělanějších a bohatších obyvatel Zvýšená politická participace Populační růst obce	
	-	Izolovanost některých skupin (zelené vdovy, teenageři)	Riziko konfliktů mezi původními a novými rezidenty (odlišný sociální status a životní styl) Nepřihlašování trvalého bydliště nových rezidentů v obci V nových suburbiích chybí místa k setkávání (veřejné prostory, hospody apod.)	Pokles sociálního statusu ve zdrojových lokalitách (sídlíště, vnitřní město)

Zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky

1.3 Dějiny venkova

1.3.1 Dějiny obyvatel venkova

Hospodaření jednotlivých osad měla na starosti nižší šlechta, která v období středověku žila v tvrzích na okraji vesnice. Tato šlechta sloužila nejen panovníkovi jako např. zemani či rytíři, ale i církevním organizacím. Vlastnily dvory, sady a domácí dobytek (15).

Dalším skupinou obyvatel vesnic byli poddaní, kteří patřili k nejpočetnější třídě feudální společnosti. Dále se pak ještě sociálně rozdělovali na několik vrstev, podle

toho, zda měli ve svém vlastnictví lán, pololán, čtvrtlán, podsedku nebo byli bezzemky. Z právního odvětví byli poddaní zcela závislí na své vrchnosti a museli jí pravidelně odvádět feudální rentu (formou peněz nebo formou naturálií).

Speciální postavení v tehdejší vesnici měli rychtáři a mlynáři. Největší vrstvou byli sedláci, kteří měli lán nebo jeho pololán. O něco méně bylo podsedků, kteří patřili k nejchudším obyvatelům vsi. Etapa středověku lze nazvat světem venkova. V závěru jeho období žilo ve vesnicích 90% veškeré populace a sedláci dávali základ tehdejším společenstvím, národům i státům (15).

1.3.2 Dějiny zkoumané obce Dubné – místní část Dubné

Okolí této osady bylo zpočátku osídleno kočovníky, kteří zde využívali místní půdu pro svůj dobytek. V posledních pěti stoletích před naším letopočtem byli v této oblasti lidé z keltských kmenů, jejichž život byl potvrzen archeologickými vykopávkami. V období středověku byla obec Dubné farní vsí Českých Budějovic. O obci byla první zmínka v roce 1263, kde se o ní píše v Zemských deskách. Ve 13. a 14. století jsou na území Dubného dvě tvrze a kostel. První z tvrzí byla vybudována na místě, kde je nyní postavená fara. Po letech byla v dezolátním stavu a tak byla v 17. století stržena. Druhá tvrz sloužila k bydlení místních obyvatel např. Dubenští z Chlumu. Když zemřeli, bylo Dubné rozděleno na několik menších úseků. Umístění druhé tvrze nelze z historických pramenů doložit. Kostel, který je zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie a nachází se v obci dodnes, je raně gotický a byl postaven ve 14. století. V roce 1784 vznikl podél kostela místní hřbitov, který byl využíván až do konce 19. století (6).

1.3.3 Dějiny zkoumané obce Litvínovice – místní část Litvínovice

První doložená písemná zmínka o vesnici je z roku 1259, kdy ji Vok I. z Rožmberka jmenuje mezi ty vsi, z nichž má obdržet desátky právě budující se vyšebrodský klášter. V letech 1850 až 1867 spadali Litvínovice do obce Rožnov. Poté se osamostatnili a platí to až do současnosti (8).

1.3.4 Dějiny zkoumané obce Hlincová Hora

V historii se vesnice jmenovala Nícova hora německy pak Pfaffendorf. Základní kámen byl nejspíš položen kolem roku 1350, protože tehdy byla založena i obec Kněžské Dvory a obě tyto osady se najednou připojily (přifařily) k budějovické faře a kostelu zasvěcenému sv. Mikuláši. Z původní architektury se v obci nedochovalo téměř nic až na pár stavení, které mají původní architektonický tvar (7).

1.4 Venkov na jihu Čech

1.4.1 Vymezení pojmu venkov

Problematikou venkova a jeho studií se zabývalo a zabývá mnoho našich i zahraničních autorů a organizací, ať už z důvodů teoreticko-vědeckých, nebo praktických (např. vymezení pojmu venkov pro potřeby státní správy a samosprávy za cílem zprovoznit různé rozvojové programy). Odlišné přístupy k této problematice mají ekonomové, sociologové, architekti, geografové, urbanisté, statistici i zástupci mnoha jiných odborných vědních oborů. Pohledy na vymezení venkova se také liší s ohledem na různé vnímání pojmu venkov v jednotlivých zemích a regionech. Mimo to je navíc chápání pojmu venkov vysoce jedinečné a odpovědi na otázku „Co je venkov?“ mohou být velmi osobní (25).

K nesnázím při vymezení venkova vede i překrývání pojmu „venkovský“ region (prostor, území) s pojmy, jako jsou „periferní“ (okrajový, obvodový), „marginální“ (okrajový, mezní) nebo „rurální“ (venkovský, zemědělský, rolnický) region (25)

Obecně se venkovem pojmenovávají oblasti volné nezastavěné přírody a venkovských osídlení, které lze vymežit jako určité seskupení venkovských sídel, zemědělských a vodních území, lesů, lokality kde jsou místní komunikace a dalších ploch nacházejících se v této oblasti. Venkov se zpravidla vyznačuje nižší hustotou osídlení, menšími sídly, vyšší zaměstnaností v zemědělském sektoru (případně lesnictví, rybolovu atd.), určitým spojením místních obyvatel s přírodou a krajinou, architektonickou podobou a typickým rozložením zástavby a charakteristickým životním stylem, který se nepřehlédnutelně liší od městského. Některé z těchto

typických rysů venkova však mohou být v současnosti již důrazně zatlačeny. Konkrétní venkovská obydlí mohou být taktéž odlišného typu. V dnešní době se můžeme potkat se samotami, malými osadami, ale i s velkými vesnicemi, které v určitých případech mohou počtem obyvatel převyšovat i menší města. Speciálním případem jsou vesnice v zázemí větších měst, u nichž se z důsledků suburbanizačních procesů setkáváme s mnoha rysy, které jsou charakteristické spíše pro město. Právě s ohledem na to, že venkovské i městské areály se vyznačují mnoha podobami, které v mnoha případech nejsou splněny, je jednoznačné vymezení venkovských a městských lokalit a území problematické (25).

V zásadě lze tedy říci, že neexistuje konkrétní definice pojmu venkov. Prozatím jedinou všeobecně uznávanou a používanou mezinárodní definicí je vymezení OECD1 (Organization for Economic Cooperation Development - Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj), které je založeno na části obyvatelstva, jež žije v lokalitě s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Podle této metodiky jsou venkovské území formulována na dvou úrovních. Na úrovni lokální (tj. obce) je venkov definován jakožto oblasti s hustotou menší než 150 obyvatel/km². Na úrovni regionální pak definice vymezuje oblast regionů (25):

- převážně venkovské, kde více jak 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských oblastech
- významně venkovské, kde ve venkovských oblastech žije 15 – 50 % obyvatel regionu
- výrazně městské regiony jsou, když ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel.

Toto vymezení však nebere v úvahu obyvatelstvo, které žije v hustě osídlených venkovských lokalitách a je někdy obtížně využitelná s ohledem na místní (národní) specifickou. Je proto aplikována spíše jako nástroj mezinárodního porovnávání. Přístupy k vymezení venkova pocházejí zpravidla z určení kvantitativního nebo kvalitativního ukazatele, případně z kombinace obou typů ukazatelů, na jejichž principu lze pak vymezit venkovské a městské území (25).

Nejčastěji jsou venkov a periferní oblasti vymezovány na bázi:

- a) počtu obyvatel v obci nebo hustoty osídlení, případně kombinace těchto dvou typů (viz. nahoře uvedená metodika OECD).
- b) statutu dané obce, dle právních norem příslušné země
- c) charakteru a hustoty zástavby a architektonické úpravy obce
- d) podílu přírodních oblastí nebo zastavěných území na celkové rozloze obce (25).

1.4.2 Občané Jihočeského kraje

Počet obyvatel Jihočeského kraje má rok od roku nepatrnou stoupající tendenci, v roce 2008 bylo hlášeno k trvalému pobytu v tomto kraji 636 058 osob (bez vojenského újezdu Boletice). Z vyjádření podílu městského a venkovského obyvatelstva Jihočeského kraje plyne, že 40,6 % obyvatel žilo v roce 2008 ve venkovské lokalitě. Větší část venkovského obyvatelstva než městského je pouze v okresech Prachatice a Český Krumlov, naopak nejvíce obyvatel okresu České Budějovice a Tábor žije v městské lokalitě. V časovém pásmu posledních roků je zřejmý každoroční nárůst obyvatel venkovského obyvatelstva a naopak úbytek městských obyvatel (viz. tabulka 2 a graf 1). Po rozdělení území kraje na menší samosprávné celky se některé správní obvody příslušných pověřených úřadů staly z hlediska metodického zaměření publikace zcela venkovskými oblastmi (19).

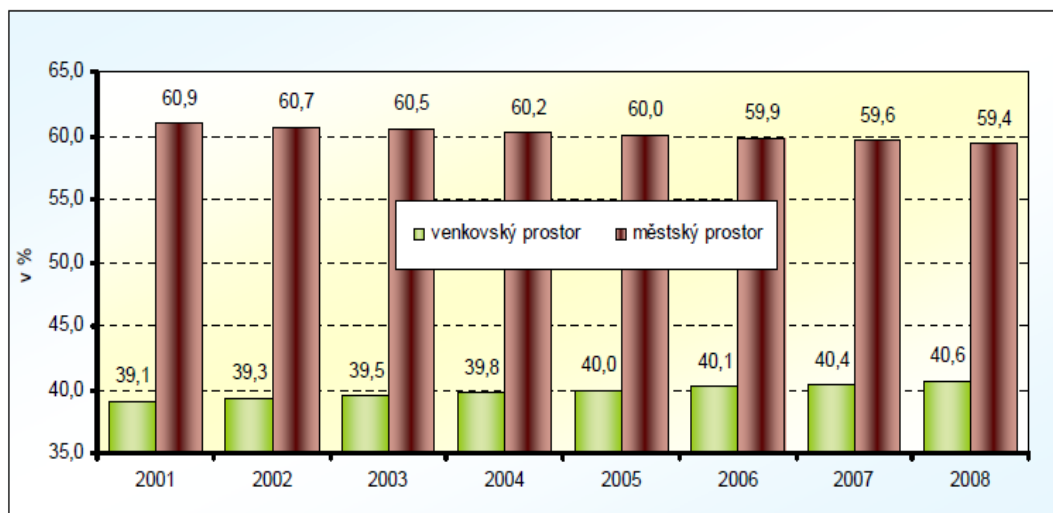
Tabulka 2: Rozložení obyvatelstva ve venkovské a městské oblasti v letech

2000 - 2008

Kraj okresy	v %									
	2000		2002		2004		2006		2008	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Jihočeský kraj	39,0	61,0	39,3	60,7	39,8	60,2	40,1	59,9	40,6	59,4
v tom:										
České Budějovice	29,4	70,6	30,3	69,8	31,1	68,9	31,8	68,2	32,6	67,4
Český Krumlov	50,4	49,6	51,1	49,2	51,5	48,5	52,0	48,0	52,4	47,6
Jindřichův Hradec	45,9	54,1	46,0	54,1	46,2	53,8	46,5	53,5	46,8	53,2
Písek	37,0	63,0	37,0	63,0	37,1	62,9	37,2	62,8	37,4	62,6
Prachatice	52,9	47,1	53,2	46,8	53,7	46,3	54,0	46,0	54,3	45,7
Strakonice	42,5	57,5	42,2	57,7	42,5	57,5	42,9	57,1	43,4	56,6
Tábor	34,9	65,1	34,9	65,1	35,3	64,7	35,5	64,5	35,9	64,1

Zdroj: ČSÚ Jihočeského kraje

Graf 1: Rozložení občanů ve venkovské a městské oblasti Jihočeského kraje v letech 2001 až 2008

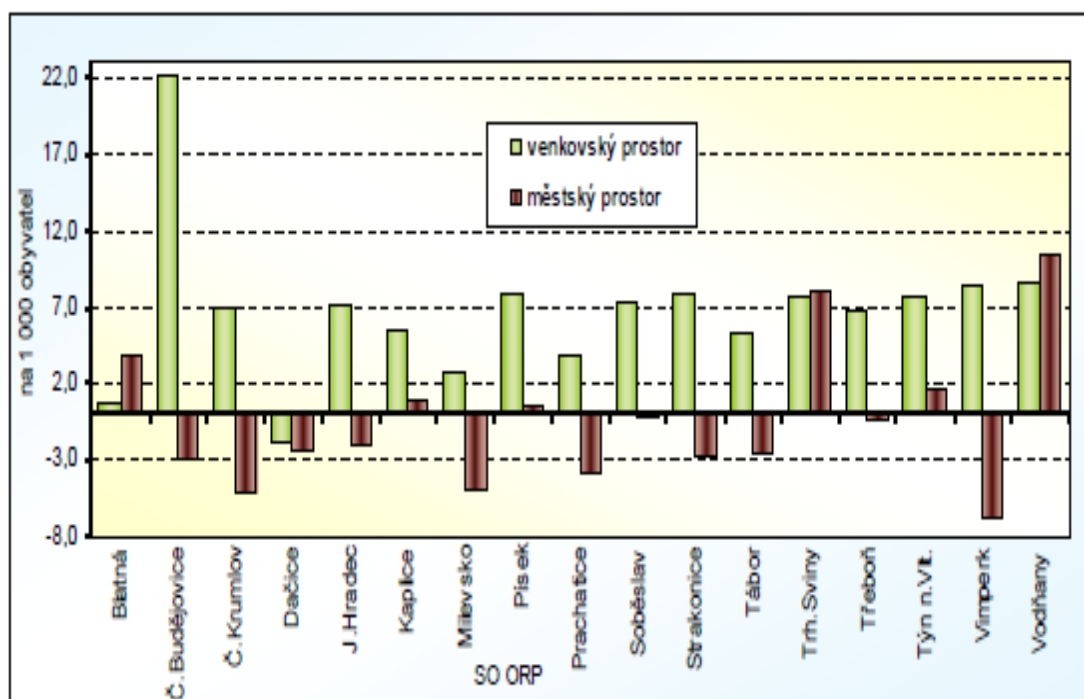
Zdroj: ČSÚ Jihočeského kraje

Pohyb obyvatelstva dále odhaluje migrační přírůstek (viz. graf 2). Počet obyvatel Jihočeského kraje rok od roku přibývá právě z důvodů stěhování se na venkov

jižních Čech, nejvíce se populace stěhuje na venkov okresu České Budějovice - Českobudějovicko, Zlivsko a Trhovošvinensko (19).

Největší migrace obyvatel byla každý rok z okresních měst. Mimo stěhování se do hlavního města Prahy a do Českých Budějovic jsou hlavními směry stěhování zaměřeny hodně na venkovské území. Při porovnávání proudů stěhování v jednotlivých letech je zřejmé, že se lidé z měst stěhují do oblastí venkova, kde se rozšířila výstavba rodinných domů. Vznik nových venkovských suburbií, kdy se díky rozsáhlé výstavbě rodinných obydlí zvětšuje počet obyvatel původního venkova o městské obyvatelstvo, má za důsledek změnu v běžném venkovském charakteru života. K nejmarkantnějšímu stěhování na venkov se rozhodli lidé z města České Budějovice. Nejčastější směry stěhování se z města byly především na území obce Litvínovice, Srubec, Dobrá Voda u Českých Budějovic, Boršov nad Vltavou, Homole. Pro stěhování se z města České Budějovice je charakteristické, že nově vzniklé „příměstské urbanistické celky“ se staví ve velké blízkosti města, kdy obyvatelé mohou snadno využívat výhod bydlení na venkově a dopravně krátkou vzdálenost do jádrového města. V dalších okresech Jihočeského kraje s vysokou stavební aktivitou v oblasti výstavby rodinných domů se tento styl neobjevuje. Ve vesnicích, kde je zaznamenán vyšší počet výstavby rodinných domů popřípadě bytů, je i nárůst přírůstku obyvatel. To se děje v důsledku stěhování (19).

Graf 2: Migrační saldo v oblasti Jihočeského kraje v letech 2001 až 2008

Zdroj: ČSÚ Jihočeského kraje

1.5 Sociální interakce a socializace

1.5.1 Mezilidské vztahy

Lidští jedinci mají společenskou povahu. Pravidelně přicházíme do kontaktu s jinými lidskými bytostmi. Komunikujeme mezi sebou, uzavíráme různé smlouvy, začleňujeme se do skupin a vyměňujeme si názory na nejrůznější fakta. Sociální interakce probíhá v kontextu, který na nás může mít vliv projevit se různými způsoby. Pod pojem kontext lze zahrnout například životní prostředí, sociální skupiny nebo primární skupinu - rodinu (5). Mezilidské vztahy se vyvíjejí v rámci větších organizací a sociálních skupin, v nichž jedinec žije. Odlišné vztahy vznikají např. na venkově a jiné ve městě, kde je častá vyšší anonymizace a nižší společná propojenost (28).

Etapy vývoje vztahu.

1. Stádium prvního kontaktu - zde může hrát důležitou roli fyzický vzhled, chování či jiné, snadno viditelné vlastnosti určité osoby. První fáze kontaktu většinou přechází do interakce, která má formu komunikace. Takový kontakt může být např. při seznamování s novými spoluobčany (28).
2. Stádium vzájemného poznávání je období, kdy se lidé chtějí dozvědět více informací o druhém člověku, chtějí jej co nejvíce poznat. Jejich chování má zpravidla charakter testování tohoto jedince, zaměřeného na potvrzení úsudku, který si o něm stvořili při prvním stádiu kontaktu (28).
3. Stádium vytváření důvěrného vztahu, který může být takto představován i sociálně, nejbližšímu okolí, přátelům, příbuzným apod. Sdílení různých aktivizačních činností je vnímáno kladně, člověk má uspokojenou potřebu i pouhou přítomností nějaké blízké osoby (28).
4. Stádium stabilizace nebo postupného zhoršování až ukončení vztahu. Další vývin vztahu závisí na intenzitě a četnosti sporů např. na schopnosti obou osob hledat nová řešení a omezovat nepříjemné zkušenosti (28).

1.5.2 Proces socializace člověka

- Proces, kterým člověk získává pocit osobní identity a učí se modelům, v které lidé v blízké kultuře věří a dá se předpokládat, že se začne stejně chovat (1).
- Proces, kterým se jednotlivci rozvíjejí, myšlenka interakce s ostatními jedinci, charakter myšlení, cítění a jednání, které jsou nezbytné pro účast ve společnosti (31).
- Proces socializace neboli zespolečnění – během tohoto sociálního děje se jedinec považovaný za biologického tvora mění a získává vyšší stupeň vývoje – společenský tvor. Jde tedy o jeho začlenění se v rámci určitého

společenství a také o jeho socializaci do společenství a naučení se jeho řádu a normám (14).

Socializace je vlastně proces učení žít v blízkosti s druhými lidmi. Přesto že lidský jedinec je společenskou bytostí a má potřebu žít v integraci s jinými jedinci, nemá již od narození osvojená pravidla lidského soužití. Ta musí získat během svého vývoje. Socializaci lze považovat za celoživotní záležitost, jelikož současná společnost je proměnlivá a dynamická. Však z pravidla za ukončení procesu se považuje hranice věku - dovršení dospělosti (17).

Socializace probíhá mezi lidmi, když jsme ve vzájemné sociální interakci. Jelikož žijeme svůj každodenní život v sociálních skupinách, je pro nás sociálním prostředím socializace sociální skupiny. Ta konkrétní sociální skupina, která je pro nás a pro naši socializaci nejpodstatnější nazýváme – primární sociální skupina. V ní se socializujeme a utěšujeme své potřeby (17).

Faktory socializace

Socializace je řízena různou řadou faktorů, z nichž každý má jinou váhu pro konkrétního jedince a jeho soubory. V první řadě jsou to faktory biologické, které jsou vrozené a poté faktory kulturní, které můžeme méně či více měnit. Kultura je celistvý systém významů, hodnot a společenských norem, podle nichž se členové dané společnosti řídí a které skrz proces socializace předávají budoucím generacím (17).

1. Biologické faktory

Výchozím bodem socializace jedince je přírodní prostředí, se kterým je jeho organismus v nepřetržitém vzájemném působení. Příroda byla totiž tím, co nás po mnoho staletí spolu s rodičovskou péčí nejvíce utvářelo duchovní strukturu lidské osobnosti. Učila jedince správně vnímat, pociťovat, hodnotit, respektovat, soutěžit, spolupracovat ale i bojovat. Krajina a rodina nelze poskytnout někdy jindy či jiným způsobem. Podobně jako rodinu, v které jsme se narodili, také přírodu, která nám byla

v dětství domovem, jsme si museli získat přímým neverbálním způsobem jako např. hrou či nereflektovanou identifikací. Také vrozená genetická informace představuje socializační predispozice jedince (17).

2. Kulturní faktory

Již v dětství a v dospívání si člověk skládá vlastní soubor životních hodnot, který je hierarchický a v dospělosti se nepatrně mění.

- Sociální normy – ty si člověk vytváří celoživotně a v interakci spoluvytváří. Pod pojmem sociální normy si představme taková pravidla chování, která jsou pro většinovou společnost běžná.
- Interpersonální vztahy – jsou založené na komunikaci a jsou zásobárnou nezaměnitelných zkušeností.
- Zkušenosti s jednáním v sociálních pozicích tj. s hraním sociálních rolí, jsou stálým faktorem socializačního procesu.
- Další z mnoha faktorů socializace je přímý a zprostředkovaný kontakt s formami sociální integrace (sociálními skupinami nebo společenskými organizacemi) (17).

1.6 Standardní styl života v suburbiích

1.6.1 Den v suburbii

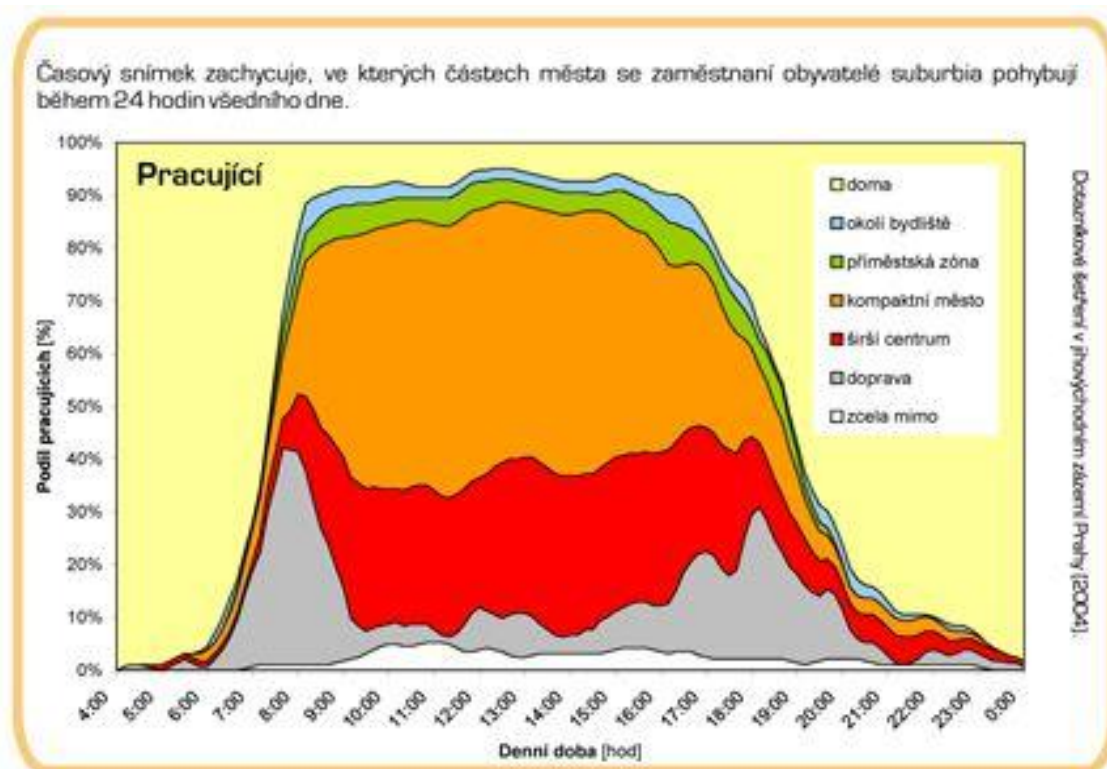
Rodiny, kteří se stěhují do nových zástaveb v příměstských obcích se svým životním stylem a způsobem života se odlišují od místních starousedlíků. Dávají přednost kombinaci městského stylu života a vlastního domu v dobrém životním prostředí. Rozdílný životní styl se projevuje například odlišným způsobem trávení volného času, upřednostňování dopravy nebo postup při výchově atd. Zaměstnání a mnoho dalších aktivit jsou směřovány do jádrového města. Typickým znakem života

v suburbii jsou nepřetržité přesuny mezi různými částmi města a obcemi v zázemí (viz. obrázek 1) (16).

Pravidelné denní aktivity a každodenní pohyb vedle životního stylu, je spjat s fází životního cyklu, ve které se jednotlivé rodiny nacházejí. Příkladem mohou být mezi běžným dnem rodiny s dětmi, domácnosti starších manželského páru s již dospělými dětmi nebo studujícího člověka žijícího u rodičů (16).

Obyvatele suburbii můžeme rozdělit do dvou typů dle trávení jejich času. První typ jsou obyvatelé, kteří chodí do zaměstnání a druhý typ jsou obyvatelé, kteří nechodí do zaměstnání, většinou jsem zařazujeme ženy na rodičovské dovolené. Běžné ráno v suburbii začíná mezi 6. a 7. hodinou ranní. To odjíždí do svého zaměstnání část obyvatel suburbia. Kolem 8. hodiny ranní nejsou v suburbii skoro žádní místní obyvatelé, kteří mají pracovní vztah. Odhadem mezi 9. a 14. hodinou se téměř 70 % obyvatel pohybuje v jádrovém městě a zpět do svých domácností se vrací až kolem 18. hodiny. Z tohoto popisu tedy vyplývá, že zaměstnaní obyvatelé suburbii, netráví mnoho času právě v suburbii. Dá se říct, že zde pouze přespávají (27).

Obrázek 1: Časový snímek pracujících obyvatel suburbii

Zdroj: Život v suburbii dostupné z:

http://www.suburbanizace.cz/images/postery_img/11_Kazdodenni_zivot.jpg.

1.6.2 Nevratné změny sociálního prostředí zapříčiněné obyvateli suburbii

Sociální prostředí obcí v blízkosti velkých měst se v souvislosti s přistěhováním nového obyvatelstva značně mění. Nově příchozí sebou z města přinášejí různé zvyky, přístupy a názory, které mohou být prvotním impulsem pro neshody mezi starými a novými obyvateli. Na druhou stranu jejich nastěhování vede k dalšímu rozvoji obce (23).

Typické sociální prostředí je ovlivňováno různými vlastnostmi novousedlíků a starousedlíků. Velké rozdíly v socio - demografických charakteristikách obyvatel mohou vyústit v sociální polarizaci. Lze ji zkoumat také porovnáním stylu bydlení starých a nových obyvatel dané obce (23).

K socializaci nových obyvatel do komunity v obci a navazování sociálních kontaktů dochází poslopně. Nejbližší sociální soudržnost je pozorována v rámci sousedství nových rodinných domů. Suburbanizace se dá říct, že je mladý proces a vztahy mezi starousedlíky a novými obyvateli bývají označovány jako nevyvinuté (23).

1.6.3 Odlišnosti obyvatel suburbií

Noví obyvatelé suburbií mají většinou vysoký stupeň dosaženého vzdělání. Sociální složení novousedlíků je však částečně zapříčiněné i jejich věkem, protože přistěhovalí mladí lidé mají většinou, jak je již napsáno vyšší úroveň vzdělání. Podstatné rozdíly jsou i v ekonomickém statusu. Noví obyvatelé mají většinou průměrně vyšší finanční příjmy než starousedlíci, mohou si dovolit splácet hypotéky, splátky na auto atd. Tito noví obyvatelé venkova a suburbií v blízkosti velkých měst se nejčastěji přestěhovávají z jádrových částí měst (23).

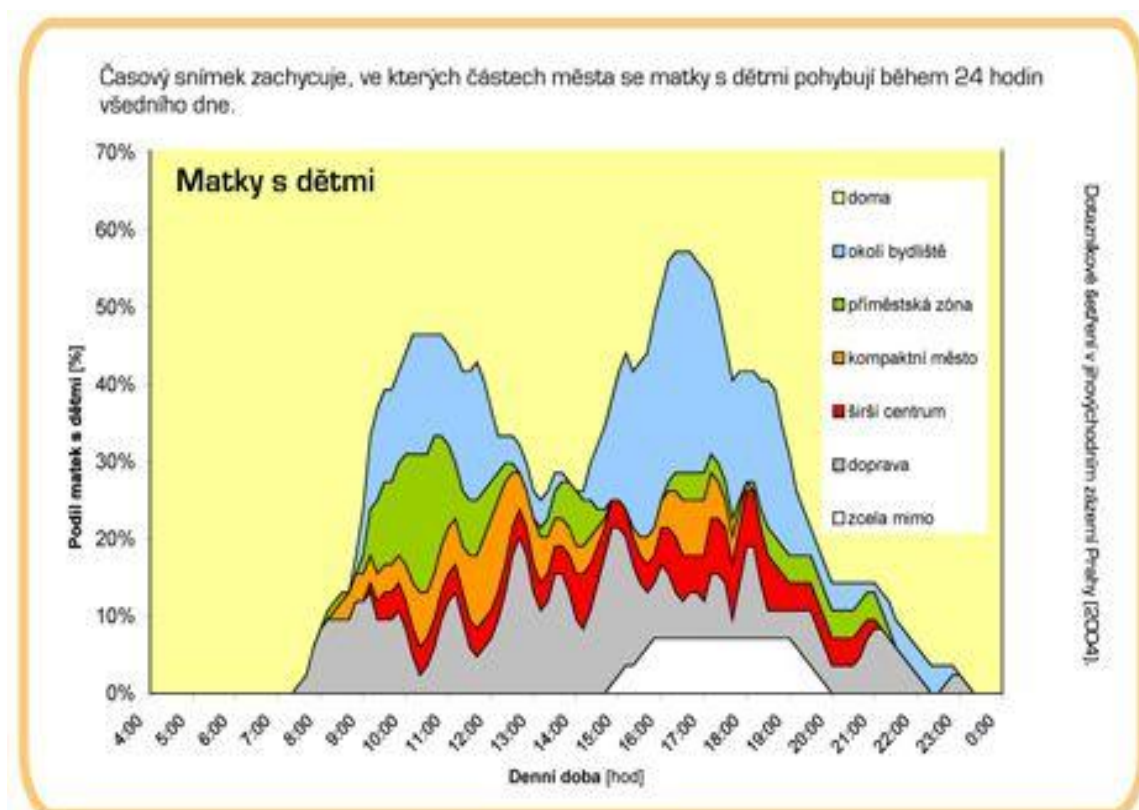
1.6.4 Ženy v suburbiu neboli zelené vdovy

Zelená vdova

- Termín se hlavně užívá pro ženy s dětmi žijící v nově stavěných satelitních sídlech okolo velkoměst, v přeneseném slova smyslu se však dá použít i na ženy odkudkoli, které žijí na vysoké úrovni, nepracují a jsou vyloučené ze společenské komunikační sítě. Denní program zelených vdov je často velmi stereotypní, tráví hodně času rozvážením dětí do školních zařízení, pracemi v domácnosti, které vykonávají jen oni samotné (viz. obrázek 2) (2).
- Pojem zelená vdova je úzce propojen s procesem suburbanizace a prudkým vznikem satelitních městeček v období 90. let minulého století. Tento termín se u nás dostává do povědomí během posledních deseti let a to kvůli propojenosti s negativními vlivy suburbanizace. V posledním období se pojem zelené vdovy taky objevuje a řeší v různých periodikách

či v médiích, kde se rozebírá životní styl. Zelená vdova je chápána jako produkt vzniklých suburbií se všemi negativními následky (27).

Obrázek 2: Časový snímek žen ze suburbií na rodičovské dovolené

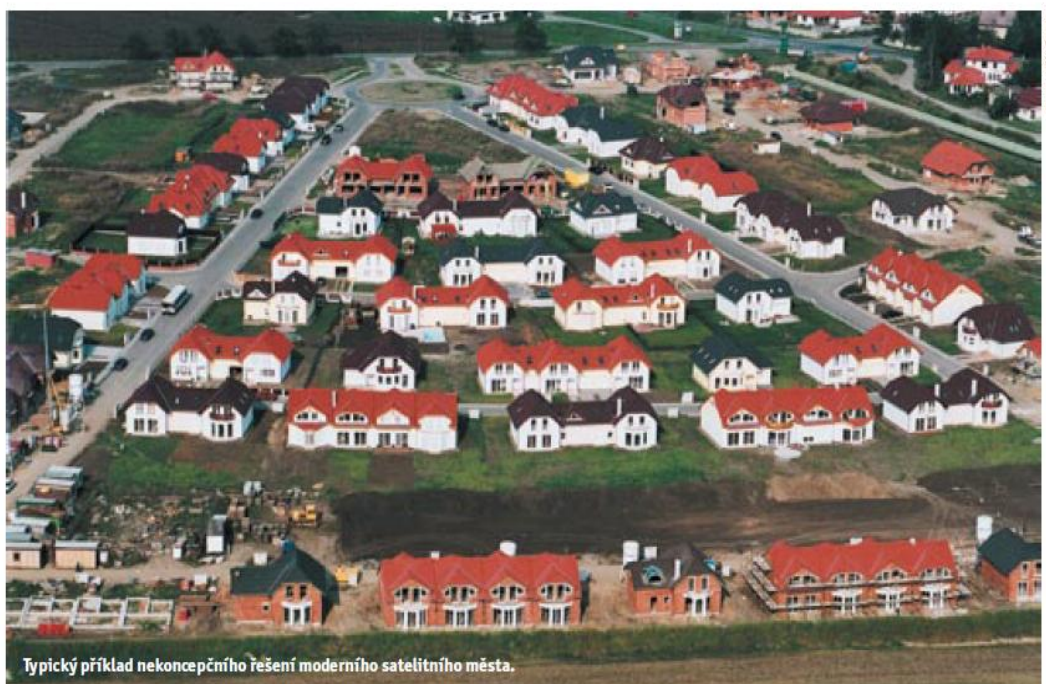
Zdroj: Život v suburbii dostupné z:

http://www.suburbanizace.cz/images/postery_img/11_Kazdodenni_zivot.jpg.

Problém má zárodek v tom, jak jsou současná bydliště zelených vdov – suburbia – postavena (viz. obraz 3) Poměrně vzdálené od společenského dění, bez základní infrastruktury. Geometrické strukturování ulic vedoucích tzv. „odnikud nikam“ a kde se pohybují pouze pomocí automobilů, jejich obyvatelé nevede k vrozenému vzniku místní komunity. Na rozdíl od typických podob starých českých vesnic zde nejsou vystaveny

návsi či náměstí, kde by se lidé mohli náhodně střetávat. Je tu absence i menších obchodů, které na vsi či v menším městě mívají běžně domácí charakter a pomáhají při vzniku a stmelování pocitů sousedské soudržnosti. Noví přistěhovalci nemají vytvořený vztah k místu ani k obyvatelům, kteří zde s nimi žijí (2).

Obrázek 3: Charakteristické suburbium (satelitní území)

Zdroj: časopis Nový prostor číslo 308

2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Stanoveným cílem práce je zjistit, jak noví obyvatelé z tzv. satelitních oblastí z vybraných obcí (Litvínovice, Hlincová Hora a Dubné) participují na aktivitách obecní komunity.

2.2 Hypotézy

Pro dosažení vytyčeného cíle byly stanoveny tyto hypotézy.

H1: Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku.

H2: Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži.

3. METODIKA

3.1 Metodika práce

Jedná se o výzkum pomocí kvantitativních metod. Sběr dat byl proveden formou dotazníkového šetření. Pro výzkum byl složen jeden typ dotazníku, který byl použit pro výzkumný soubor, který se skládal z nových obyvatel (trvalé bydliště od roku 2000) ve zkoumaných obcích, kteří žijí v nové zástavbě v tzv. suburbiích neboli v satelitním území. Dotazník byl vyhotoven z 20 otázek (viz. příloha č. 1). Skládal se ze 17 uzavřených otázek a z 3 polootevřených otázek. První tři otázky byly identifikační a důležité pro prvotní rozřídění výzkumného vzorku. Zjišťoval se věk, pohlaví a bydliště respondenta. Další otázky v dotazníku byly soustředěny na zjištění participace občana na aktivitách obecní komunity v zkoumané obci, v níž žije. Výzkum probíhal od 01. 03. 2013 do 15. 03. 2013.

3.2 Charakteristika výzkumného souboru

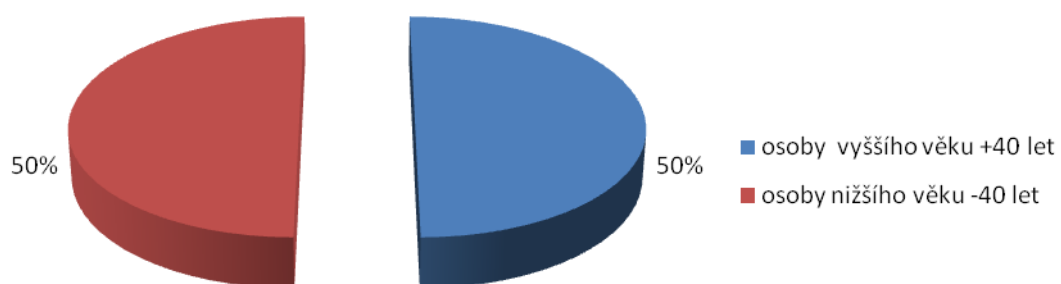
Šetření bylo uskutečněno u jednoho výzkumného souboru. Výzkumný vzorek se skládal z nových obyvatel (trvalé bydliště v obci od roku 2000), kteří žijí v tzv. suburbiích a to v obcích Litvínovice, Hlincová Hora (místní název Kodetka) a Dubné.

Pro hodnověrnost výsledků byl pro toto šetření vybrán vhodný reprezentativní vzorek. V každé zkoumané obci byl zjištěn počet trvale hlášených obyvatel nad 18 let a k tomu byl zjištěn počet obyvatel přistěhovalých po roce 2000. Následně byl osloven každý druhý nový občan. Po získání informací bylo celkem rozneseno 260 dotazníků (100 %). Konkrétně v obci Litvínovice bylo rozdáno 148 dotazníků, v Hlincové Hoře 60 dotazníků a v Dubném 52 dotazníků. Dotazníky byly všechny vyplněny a vybrány osobně zpět. Všechny zpracované dotazníky (260 dotazníků) byly zahrnuty do výzkumného šetření.

4. VÝSLEDKY

Graf 3: Věk respondentů (v procentech)

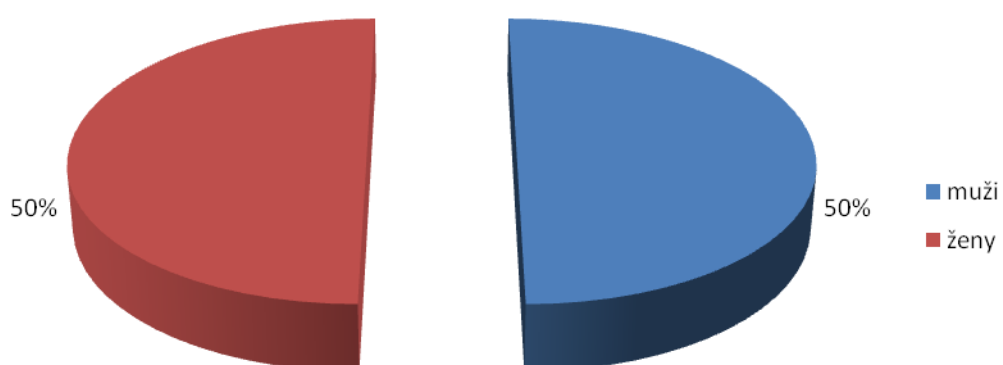
Z celkového počtu zkoumaného souboru 260 (100%) respondentů je 130 (50%) respondentů ve věku do 40 let a 130 (50%) respondentů nad 40 let.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 4: Pohlaví respondentů (v procentech)

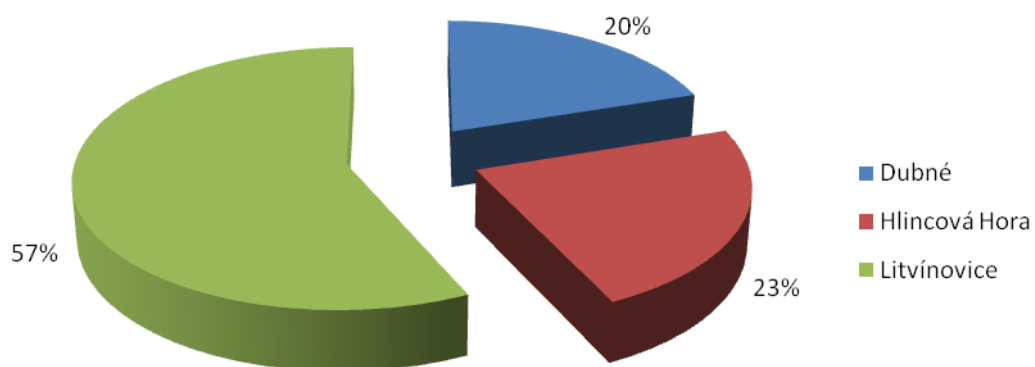
Výzkumný soubor tvořilo z celkového počtu 260 (100%) respondentů 130 (50%) mužů a 130 (50%) žen.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 5: Trvalé bydliště respondentů (v procentech)

Výzkum byl proveden ve 3 zvolených vesnicích. Z celkového počtu 260 (100%) respondentů má trvalé bydliště 148 (57%) respondentů v Litvínovicích, 60 (23%) respondentů v Hlincové Hoře a 52 (20%) respondentů žije ve vesnici Dubné.

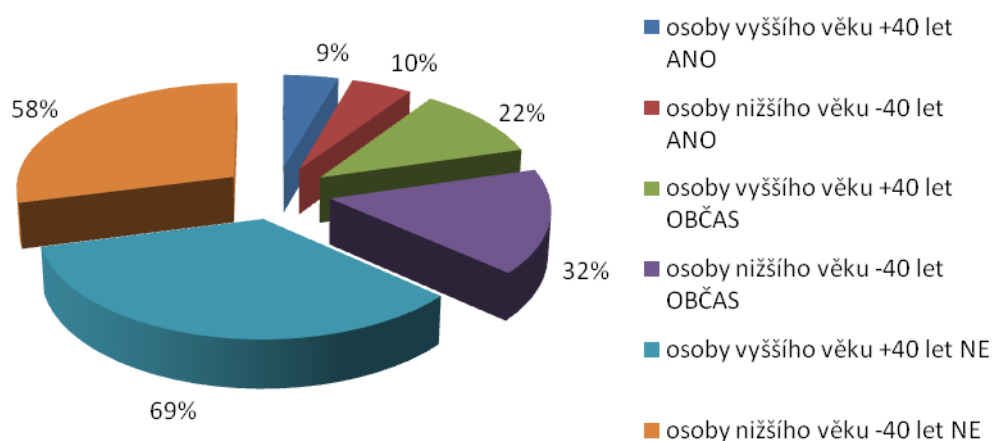
Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 6: Účast na veřejném zasedání zastupitelstva obce (v procentech)

Celkový počet 130 (100%) respondentů. Z toho 65 (50%) respondentů je vyššího věku nad 40 let a 65 (50%) respondentů je nižšího věku do 40 let.

Na otázku zda se účastní veřejného zasedání obce, odpovědělo respondentů nad 40 let, 12 (9%) ano pravidelně, 29 (22%) občas a 89 (69%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů do 40 let, 13 (10%) ano pravidelně, 42 (32%) občas a 75 (58%) odpovědělo ne.

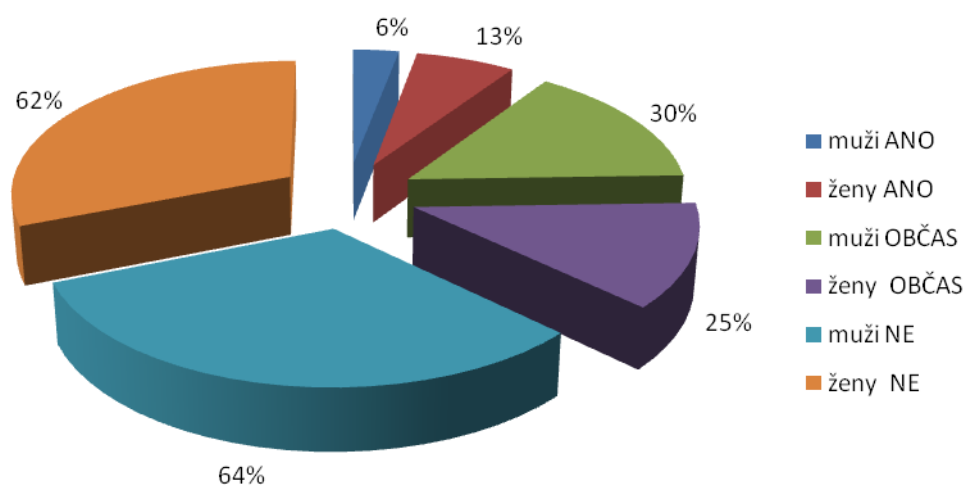
Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7: Účast na veřejném zasedání zastupitelstva obce (v procentech)

Celkový počet 130 (100%) respondentů. Z toho 65 (50%) respondentů jsou muži a 65 (50%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda se účastní veřejného zasedání obce, odpovědělo respondentů mužského pohlaví, 8 (6%) respondentů ano pravidelně, 39 (30%) respondentů občas a 83 (64%) respondentů ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 17 (13%) respondentů ano pravidelně, 32 (25%) respondentů občas a 81 (62%) respondentů ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 8: Znalost obecně závazných vyhlášek vydávaných zastupitelstvem obce

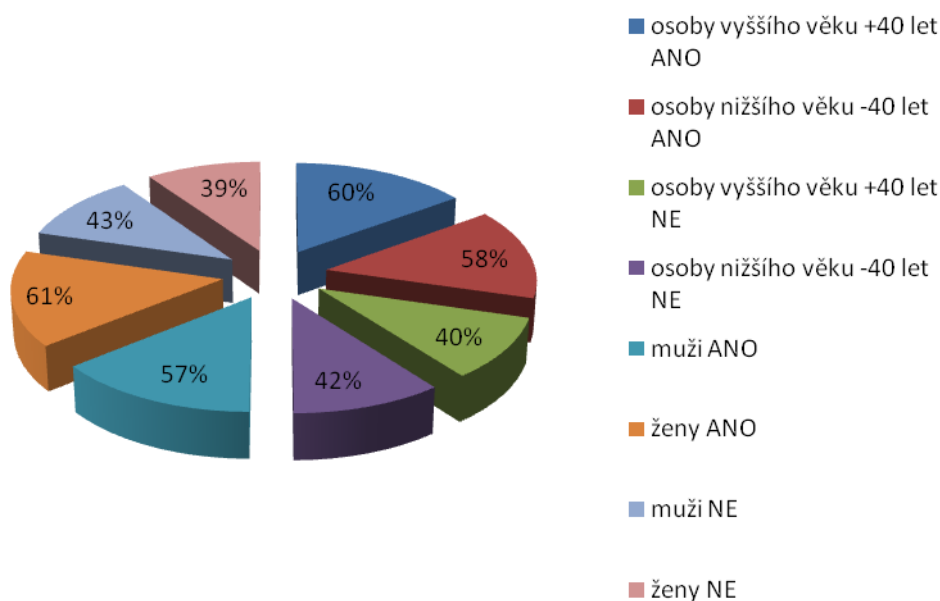
(v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda znají obecně závazné vyhlášky, odpovědělo respondentů nad 40 let, 78 (60%) ano a 52 (40%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 75 (58%) ano a 55 (42%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 74 (57%) ano a 56 (43%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 79 (61%) ano a 51 (39%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

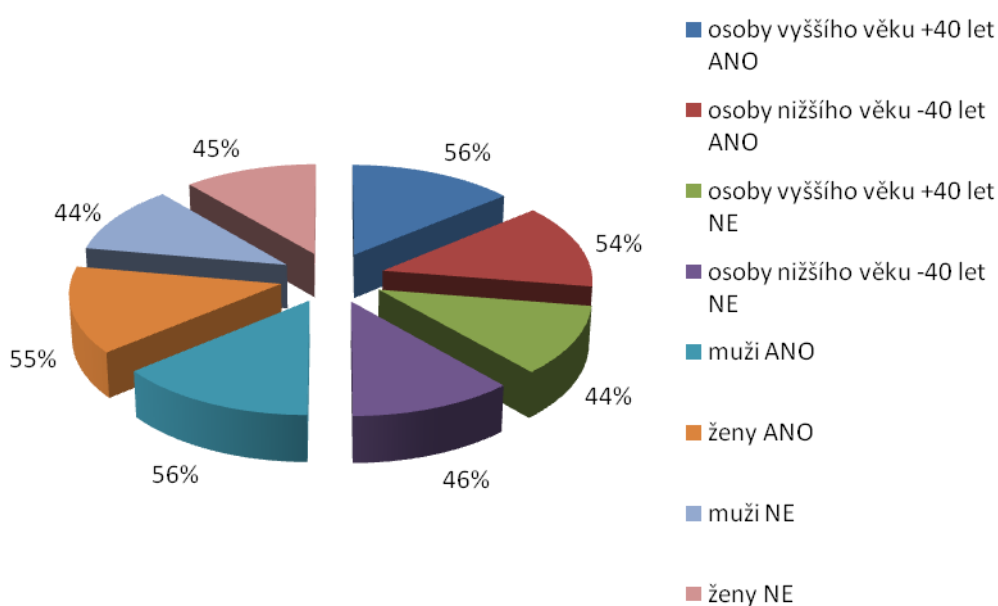
Graf 9: Znalost složení zastupitelstva obce (v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda znají složení zastupitelstva obce, odpovědělo respondentů nad 40 let, 73 (56%) ano a 57 (44%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 70 (54%) ano a 60 (46%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 72 (56%) ano a 58 (44%) odpověděli ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 71 (55%) ano a 59 (45%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 10: Členství v dobrovolné organizaci obce (v procentech)

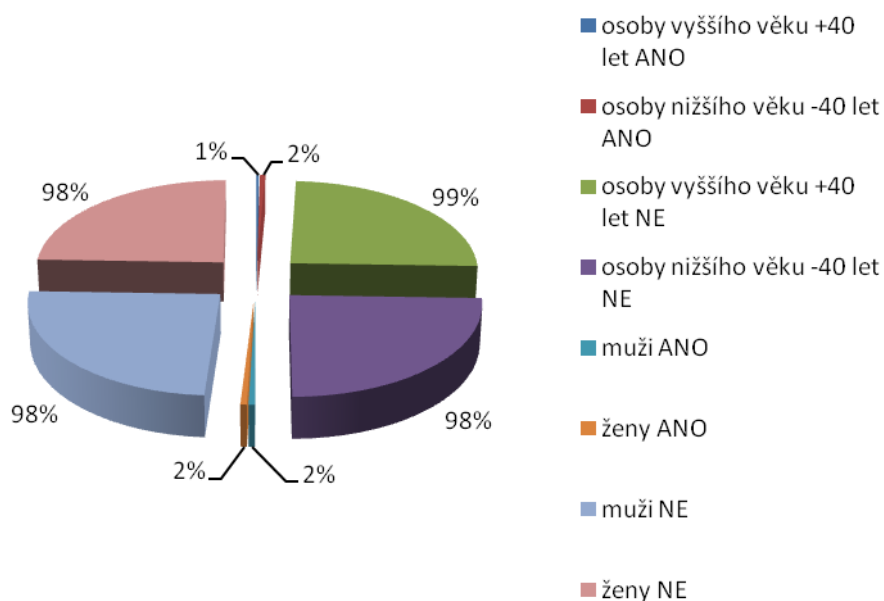
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda jsou členem nějaké dobrovolné organizace v obci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 1 (1%) ano a 129 (99%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 3 (2%) ano a 127 (98%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 2 (2%) ano a 128 (98%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 2 (2%) ano a 128 (98%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

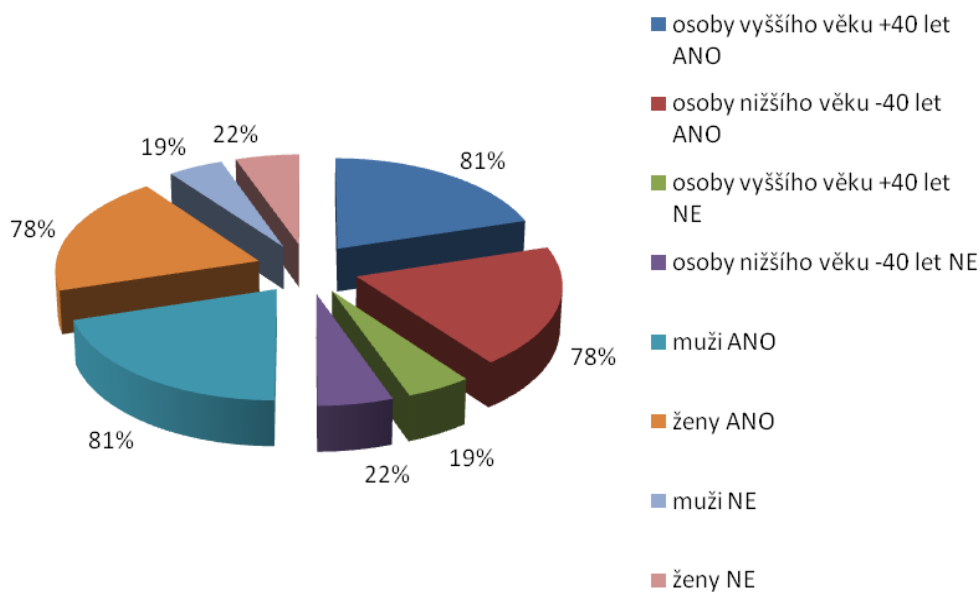
Graf 11: Pravidelná účast při komunálních volbách v obci (v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda se účastní pravidelně komunálních voleb v obci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 105 (81%) ano a 25 (19%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 102 (78%) ano a 28 (22%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 105 (81%) ano a 25 (19%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 102 (78%) ano a 28 (22%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 12: Snesení návrhu do plánu obce (v procentech)

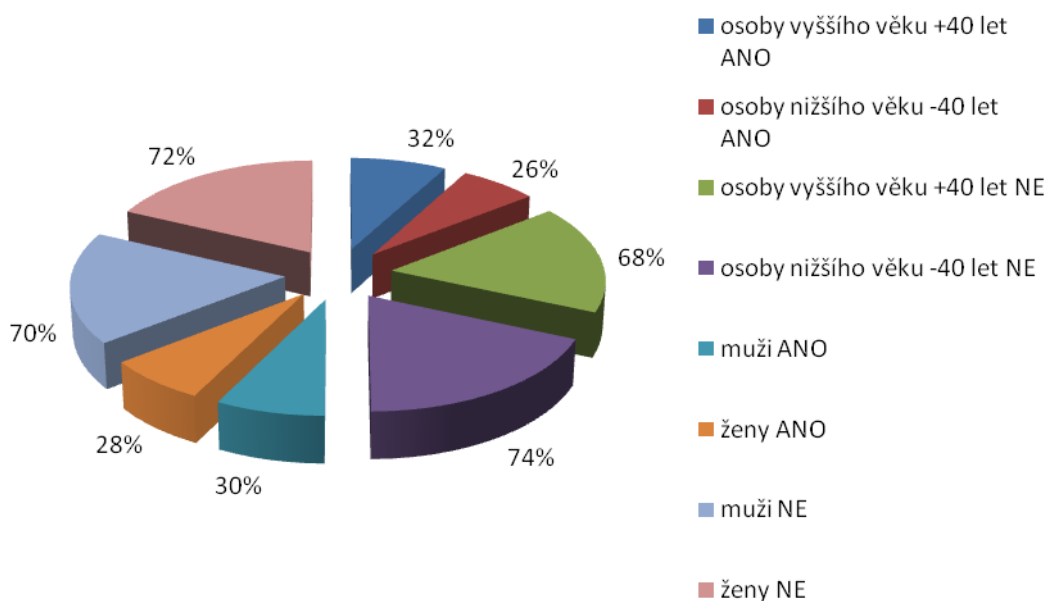
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda snesli návrh do plánu obce, odpovědělo respondentů nad 40 let, 41 (32%) ano a 89 (68%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 34 (26%) ano a 96 (74%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 39 (30%) ano a 91 (70%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 36 (28%) ano a 94 (72%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

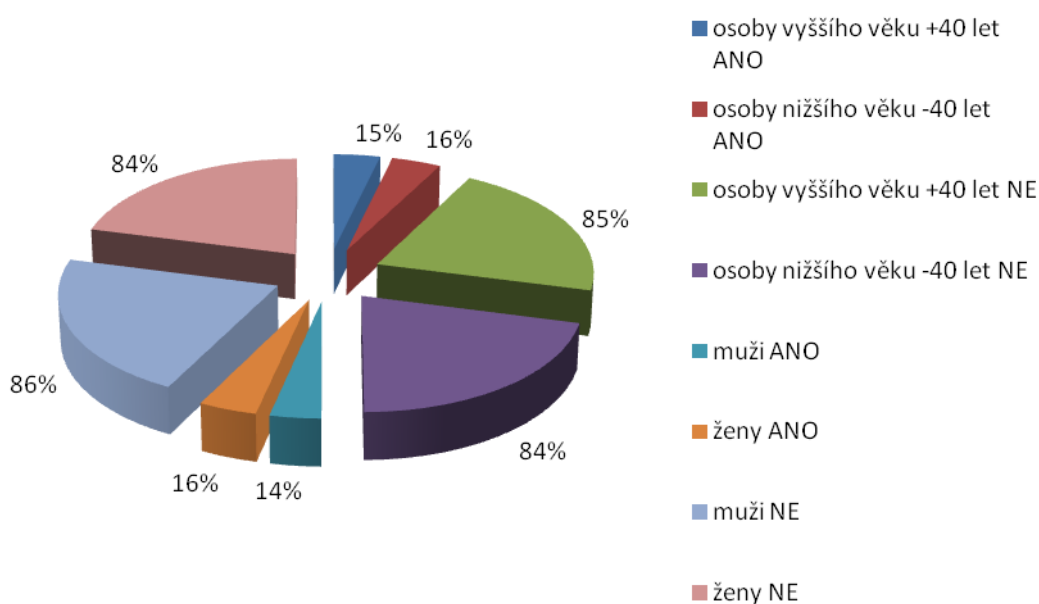
Graf 13: Zájem o členství v zastupitelstvu obce (v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda mají zájem o členství v zastupitelstvu obce, odpovědělo respondentů nad 40 let, 19 (15%) ano a 111 (85%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 20 (16%) ano a 110 (84%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 18 (14%) ano a 112 (86%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 21 (16%) ano a 109 (84%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 14: Účast na kulturních akcích v obci (v procentech)

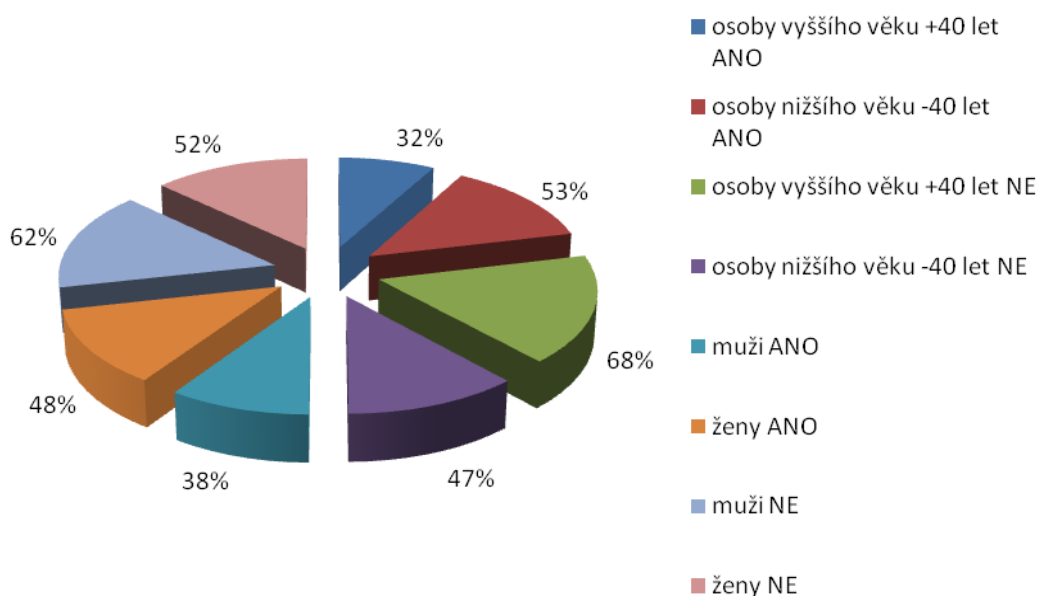
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda se účastní kulturních akcí v obci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 42 (32%) ano a 88 (68%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 69 (53%) ano a 61 (47%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 49 (38%) ano a 81 (62%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 62 (48%) ano a 68 (52%) odpovědělo ne.

Respondenti, kteří odpověděli, že se kulturních akcí účastní, mohli napsat, které to jsou. Odpovědi byly – plesy a zábavy, které byly uvedeny 37x, dětské akce byly uvedeny 38x, sportovní akce byly napsány 23x, vánoční akce byly napsány 22x, pouť byla uvedena 7x, setkání obyvatel bylo uvedeno 2x a oslavy obce byly uvedeny také 2x.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 15: Aktivní účast na staročeských tradicích v obci (v procentech)

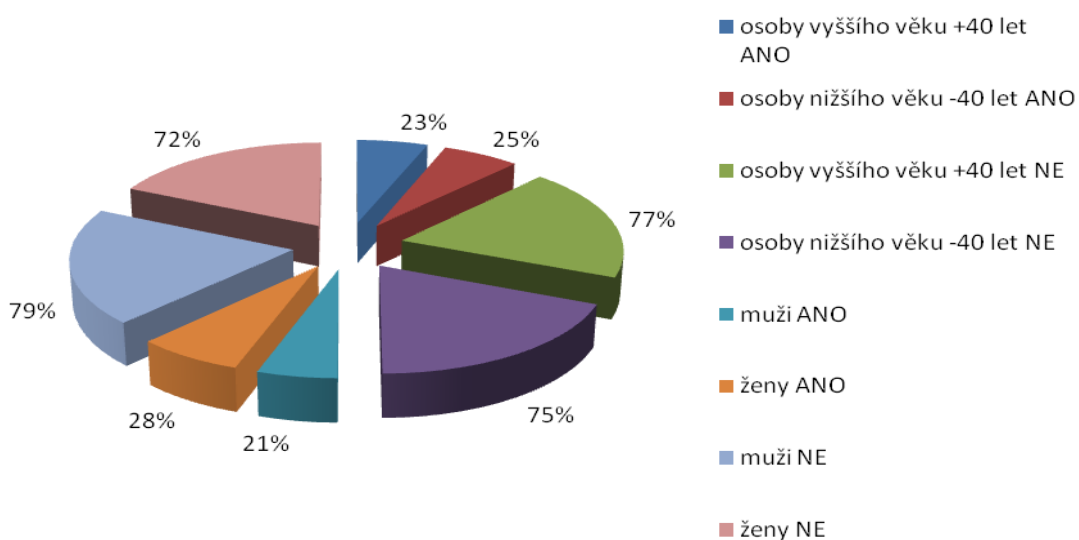
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda se aktivně účastní na staročeských tradicích v obci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 30 (23%) ano a 100 (77%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 33 (25%) ano a 97 (75%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 27 (21%) ano a 103 (79%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 36 (28%) ano a 94 (72%) odpovědělo ne.

Respondenti, kteří se aktivně účastní na staročeských tradicích, mohli uvést, které to jsou. Odpovědi byly – stavění máje bylo uvedeno 39x a masopustní průvod byl napsán 19x.

Zdroj: Vlastní výzkum

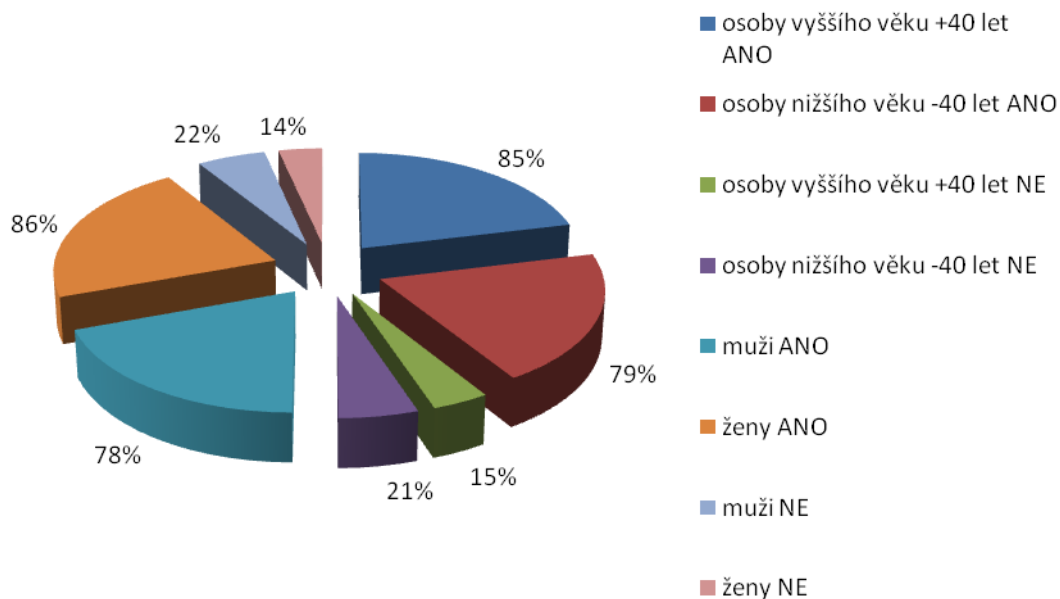
Graf 16: Čtení obecního zpravodaje (v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda čtou obecní zpravodaj, odpovědělo respondentů nad 40 let, 110 (85%) ano a 20 (15%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 103 (79%) ano a 27 (21%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 101 (78%) ano a 29 (22%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 112 (86%) ano a 18 (14%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 17: Návštěvnost webových stránek obce (v procentech)

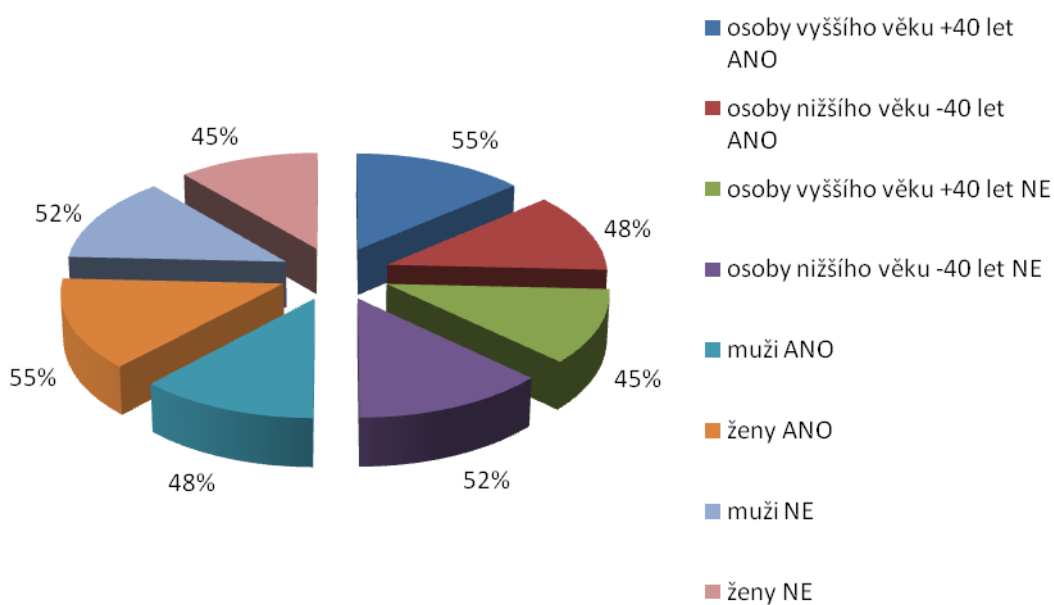
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda navštěvují webové stránky obce, odpovědělo respondentů nad 40 let, 71 (55%) ano a 59 (45%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 63 (48%) ano a 67 (52%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 63 (48%) ano a 67 (52%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 71 (55%) ano a 59 (45%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 18: Využívání nabízených služeb v obci (v procentech)

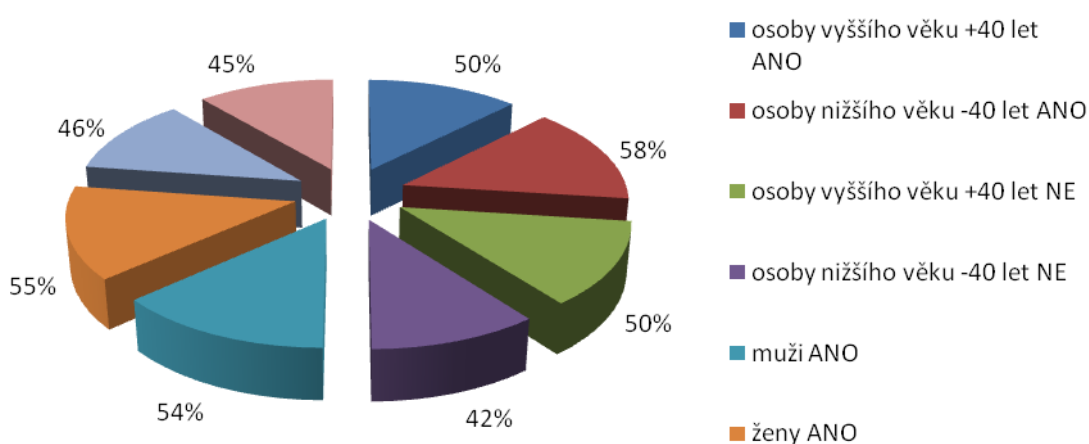
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda využívají nabízené služby v obci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 65 (50%) ano a 65 (50%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 76 (58%) ano a 54 (42%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 70 (54%) ano a 60 (46%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 71 (55%) ano a 59 (45%) odpovědělo ne.

Respondenti, kteří služby využívají, mohli napsat, které to jsou. Odpovědi byly - svoz odpadu 37x, obchod byl uveden 43x, pošta byla napsaná 12x, knihovna byla napsána 6x, kadeřnictví bylo uvedeno 36x, hřiště bylo uvedeno 11x, pohostinství bylo napsáno 28x, mateřská škola byla uvedena 11x, kosmetický salon byl uveden 1x, zednické práce byly uvedeny 2x, truhlářské práce byly uvedeny 2x a zdravotnické středisko bylo napsáno 1x.

Zdroj: Vlastní výzkum

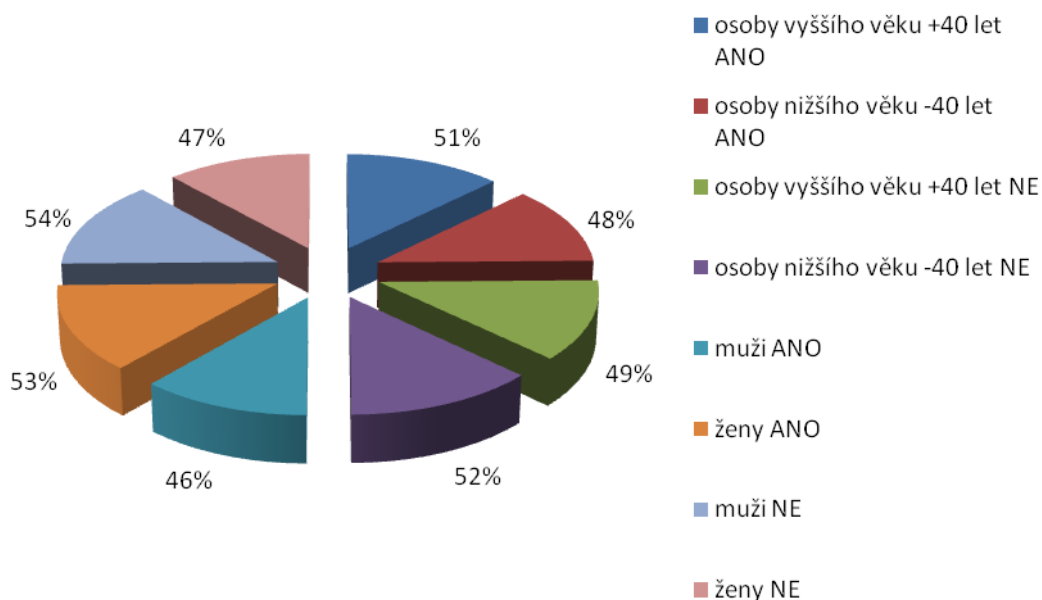
Graf 19: Přátelství se starousedlíky v obci (v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda se přátelí se starousedlíky v obci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 66 (51%) ano a 64 (49%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 63 (48%) ano a 67 (52%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 60 (46%) ano a 70 (54%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 69 (53%) ano a 61 (47%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

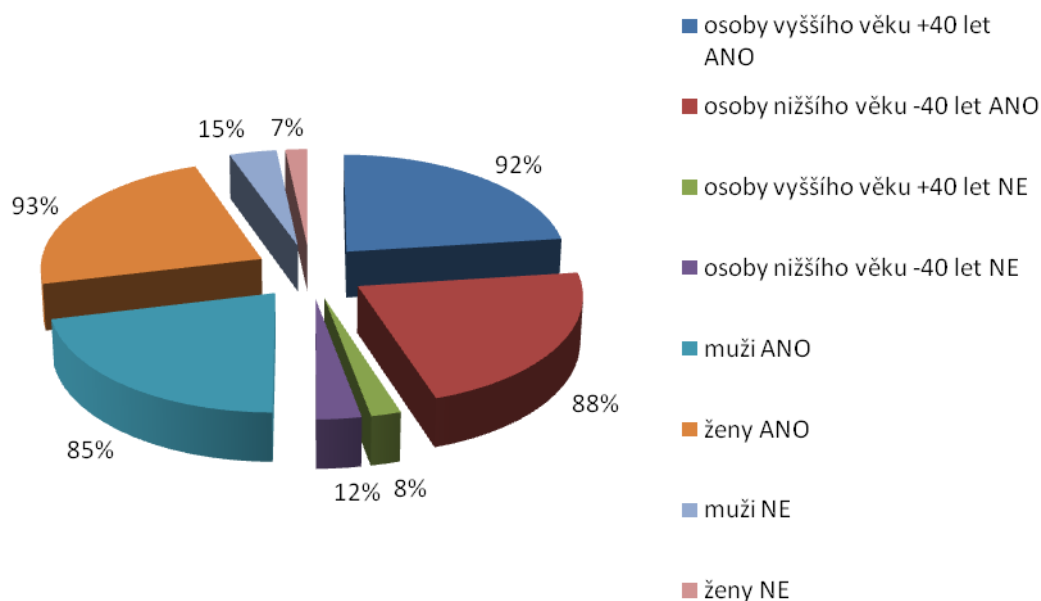
Graf 20: Udržování přátelských vztahů se svými sousedy (v procentech)

Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda udržují přátelské vztahy se svými sousedy, odpovědělo respondentů nad 40 let, 119 (92%) ano a 11 (8%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 115 (88%) ano a 15 (12%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 111 (85%) ano a 19 (15%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 121 (93%) ano a 9 (7%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 21: Ochota si navzájem se svými sousedy pomoci (v procentech)

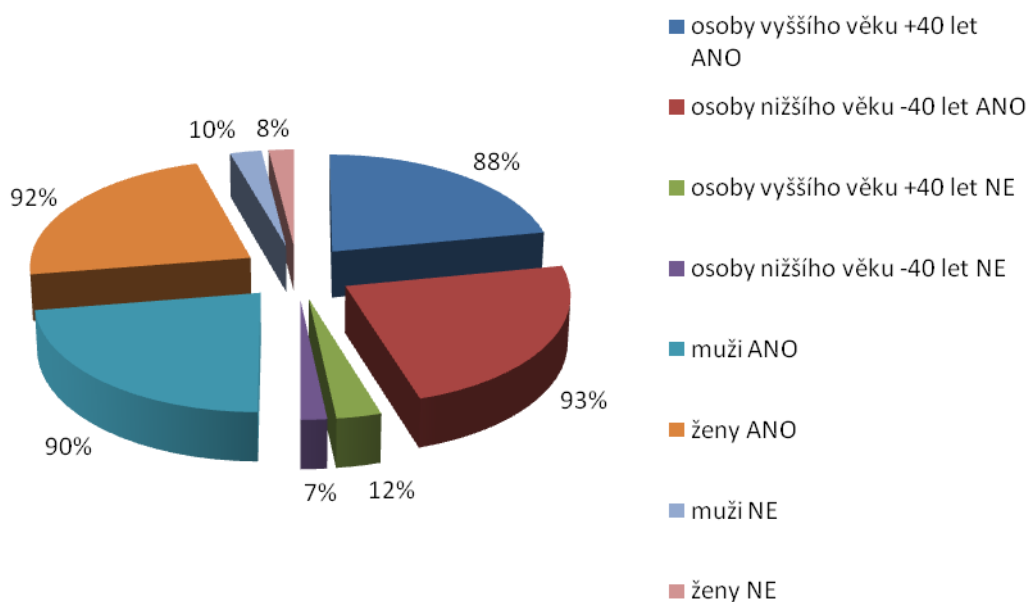
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda jsou ochotni si navzájem se svými sousedy pomoci, odpovědělo respondentů nad 40 let, 115 (88%) ano a 15 (12%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 121 (93%) ano a 9 (7%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 117 (90%) ano a 13 (10%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 119 (92%) ano a 11 (8%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 22: Zájem poznat své spoluobčany (v procentech)

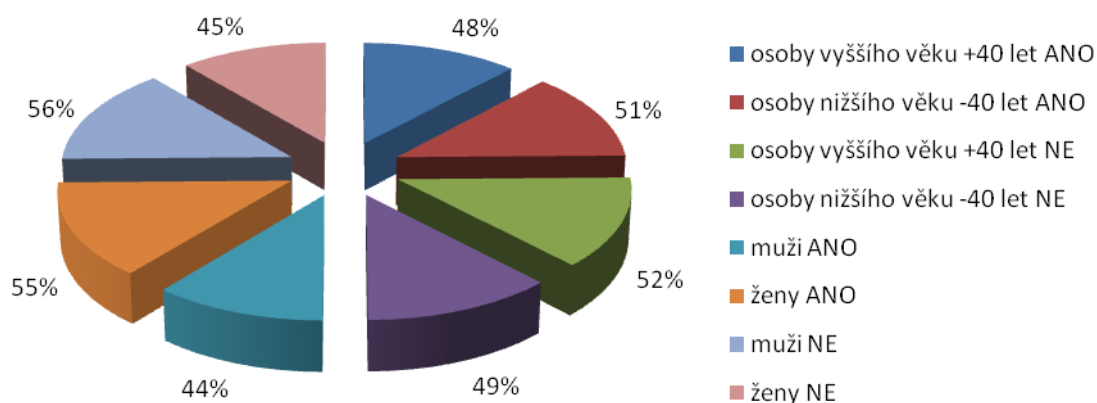
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda mají zájem poznat své spoluobčany, odpovědělo respondentů nad 40 let, 62 (48%) ano a 68 (52%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 66 (51%) ano a 64 (49%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 57 (44%) ano a 73 (56%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 71 (55%) ano a 59 (45%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 23: Pocit začlenění do chodu obce (v procentech)

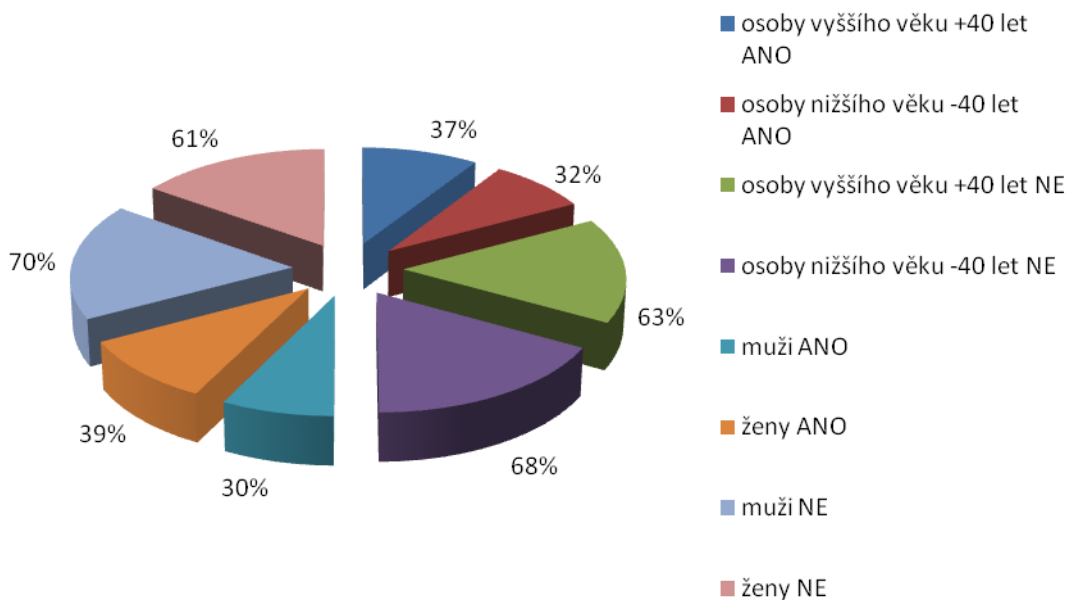
Celkový počet 260 (100%) respondentů. Z toho 130 (50%) respondentů je rozděleno dle věku. Respondentů nad 40 let je 65 (25%) a respondentů s věkem do 40 let je 65 (25%).

Dalších 130 (50%) respondentů je rozděleno dle pohlaví. 65 (25%) respondentů jsou muži a 65 (25%) respondentů jsou ženy.

Na otázku zda se cítí začlenění do chodu obce, odpovědělo respondentů nad 40 let, 48 (37%) ano a 82 (63%) odpovědělo ne. Odpovědi respondentů do 40 let, 42 (32%) ano a 88 (68%) odpovědělo ne.

Respondenti mužského pohlaví odpověděli, 39 (30%) ano a 91 (70%) odpovědělo ne.

Odpovědi respondentů ženského pohlaví, 51 (39%) ano a 79 (61%) odpovědělo ne.

Zdroj: Vlastní výzkum

4.1 Statistické vyhodnocení hypotéz

Tabulka 3: Analýza rozptylu mezi věkem a zkoumanými proměnnými participace na společenském dění v obci

Nezávislá proměnná	Závislá proměnná	Součet čtverců	Stupeň volnosti	F hodnota	p hodnota
Věk	Účast na zasedání zastupitelstva	,865	1	1,959	,163
	Znalost vyhlášek zastupitelstva	,015	1	,063	,802
	Znalost složení zastupitelstva	,096	1	,386	,535
	Členství v dobrovolné organizaci	,004	1	,203	,653
	Účast v komunálních volbách	,188	1	1,192	,276
	Podání návrhu do plánu obce	,246	1	1,186	,277
	Přání být členem zastupitelstva	,015	1	,117	,732
	Účast na kulturních akcích v obci	2,600	1	10,922	,001
	Účast na staročeských tradicích	,015	1	,081	,777
	Čtení obecního zpravodaje	,246	1	1,816	,179
	Navštěvování webových stránek obce	,312	1	1,246	,265
	Využívání služeb v obci	,188	1	,758	,385
	Přátelé mezi starousedlíky	,138	1	,551	,459
	Přátelské vztahy mezi sousedy	,035	1	,427	,514
	Ochota si pomáhat se sousedy	,035	1	,463	,497
	Zájem poznat starousedlíky	,188	1	,751	,387
	Pocit začlenění do chodu obce	,035	1	,153	,696

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013 (N=260)

Na základě analýzy rozptylu jsme zhodnotili vztah mezi věkem a zkoumanými proměnnými participace na společenském dění v obci. Konsenzuálně dohodnuté hladiny významnosti (De Vaus, 2002) $\alpha < 0,05$ dosáhla pouhá jedna proměnná, a to *Účast na kulturních akcích v obci* $p = 0,001$ ($N = 260$, $F = 10,922$). Nulovou hypotézu nelze vyvrátit u hypotéz, kdy osoby nižšího věku by měli dosahovat vyšších hodnot v proměnných *Účast na zasedání zastupitelstva*, *Znalost vyhlášek zastupitelstva*, *Znalost složení*

zastupitelstva, Členství v dobrovolné organizaci, Účast v komunálních volbách, Podání návrhu do plánu obce, Přání být členem zastupitelstva, Účast na staročeských tradicích, Čtení obecního zpravodaje, Navštěvování webových stránek obce, Využívání služeb v obci, Přátelé mezi starousedlíky, Přátelské vztahy mezi sousedy, Ochota si pomáhat se sousedy, Zájem poznat starousedlíky, Pocit začlenění do chodu obce. Nulovou hypotézu lze vyvrátit v kontextu tvrzení, že osoby nižšího věku dosahují vyšších skóre v účasti na kulturních akcích obce (viz. tabulka 3). U tohoto tvrzení budeme zjišťovat míru asociace.

Tabulka 4: Míra asociace účasti na kulturních akcích a věku

Koeficient asociace	Hodnota	Hladina významnosti
Nominalní Phi x	,202	,001
Nominalní Cramerovo V	,202	,001
Počet respondentů	260	

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

U proměnných věk a účast na kulturních akcích obce dosáhl koeficient Cramerovo V hodnoty 0,202, což je dle De Vause (2002) nízká až střední hodnota korelace. V sociálních vědách je považována za dostatečnou korelace 0,3.

Hypotézu H1, Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku, nelze statisticky potvrdit.

Tabulka 5: Analýza rozptylu mezi pohlavím a zkoumanými proměnnými participace na společenském dění v obci

Nezávislá proměnná	Závislá proměnná	Součet čtverců	Stupeň volnosti	F hodnota	p hodnota
Pohlaví	Účast na zasedání zastupitelstva	,312	1	,702	,403
	Znalost vyhlášek zastupitelstva	,062	1	,253	,615
	Znalost složení zastupitelstva	,004	1	,015	,901
	Členství v dobrovolné organizaci	,004	1	,203	,653
	Účast v komunálních volbách	,096	1	,607	,437
	Podání návrhu do plánu obce	,062	1	,296	,587
	Přání být členem zastupitelstva	,062	1	,470	,494
	Účast na kulturních akcích v obci	,385	1	1,559	,213
	Účast na staročeských tradicích	,385	1	2,031	,155
	Čtení obecního zpravodaje	,138	1	1,018	,314
	Navštěvování webových stránek obce	,096	1	,383	,536
	Využívání služeb v obci	,035	1	,139	,710
	Přátelé mezi starousedlíky	,138	1	,551	,459
	Přátelské vztahy mezi sousedy	,096	1	1,189	,277
	Ochota si pomáhat se sousedy	,004	1	,051	,821
	Zájem poznat starousedlíky	1,112	1	4,491	,035
	Pocit začlenění do chodu obce	,865	1	3,872	,050

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013 (N=260)

Na základě analýzy rozptylu jsme zhodnotili vztah mezi pohlavím a zkoumanými proměnnými participace na společenském dění v obci. Konsenzuálně dohodnuté hladiny významnosti (De Vaus, 2002) $\alpha < 0,05$ dosahují proměnné *Zájem poznat starousedlíky* $p=0,035$ (N=260, F=4,49) a *Pocit začlenění do chodu obce* $p=0,05$ (N=260, F=3,872). U těchto proměnných lze vyloučit nulovou hypotézu ve vlivu pohlaví. Nulovou hypotézu nelze vyloučit u vztahu pohlaví a *Účast na zasedání zastupitelstva*, *Znalost vyhlášek zastupitelstva*, *Znalost složení zastupitelstva*, *Členství v dobrovolné organizaci*, *Účast v*

komunálních volbách, Podání návrhu do plánu obce, Prání být členem zastupitelstva, Účast na kulturních akcích v obci, Účast na staročeských tradicích, Čtení obecního zpravodaje, Navštěvování webových stránek obce, Využívání služeb v obci, Přátelé mezi starousedlíky, Přátelské vztahy mezi sousedy a Ochota si pomáhat se sousedy.

Testovali jsme míru asociace mezi proměnnými, kde byl zjištěn statisticky významný vztah.

Tabulka 6: Míra asociace zájmu poznat své spoluobčany a pohlaví

Koeficient asociace	Hodnota	Hladina významnosti
Nominalní Phi x	,131	,035
Nominalní Cramerovo V	,131	,035
Počet respondentů	260	

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Hodnota koeficientu asociace Cramerovo V u proměnných pohlaví a zájem poznat své spoluobčany dosáhla 0,131, což je dle De Vause (2002) nízká až střední hodnota korelace.

Tabulka 7: Míra asociace pocitu začlenění do chodu obce a pohlaví

Koeficient asociace	Hodnota	Hladina významnosti
Nominalní Phi x	,122	,050
Nominalní Cramerovo V	,122	,050
Počet respondentů	260	

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

U proměnných pohlaví a pocit začlenění do chodu obce dosáhl koeficient Cramerovo V hodnoty 0,122, což je dle De Vause (2002) nízká až střední hodnota korelace

Hypotézu H2, Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži, nelze statisticky potvrdit.

5. DISKUSE

Stanoveným cílem pro tuto bakalářskou práci je zjistit, jak noví obyvatelé z tzv. satelitních oblastí z vybraných obcí Litvínovice, Hlincova Hora a Dubné participují na aktivitách obecní komunity. Po získání dostatečných informací o zkoumané problematice, jsem si zvolila pro sběr dat vhodný reprezentativní soubor, který se skládal celkem z 260 respondentů a po základním rozdělení dle hypotéz bylo z celkového počtu 130 žen, 130 mužů a 130 respondentů do 40 let a 130 bylo nad 40 let věku (viz. graf č. 3 a 4). V každé zkoumané vesnici bylo zjištěno, kolik je zde trvale hlášených plnoletých obyvatel a dále kolik je jich přistěhovalých od roku 2000. Poté byl požádán o spolupráci každý druhý nový občan obce tedy celkem (viz. graf č. 5).

Z dosažených výsledků lze tvrdit, že noví obyvatelé zkoumaných obcí, se z velké části veřejného zasedání obce nezúčastňují (viz. graf 6 a 7). Konkrétně 64% mužů, 62% žen, 69% osob nad 40 let a 58% osob do 40 let při vyplňování dotazníku odpovědělo, že se neúčastní. Domnívám se, že se takhle nízká účast netýká jen zkoumaných nových obyvatel, ale i obyvatel, kteří zde žijí mnohem déle. Souhrnně lze říci, že účast všech občanů na veřejných zasedáních obce je velmi nízká. Důvody jsou různé jako např. neinformovanost, kdy se bude zasedání konat, nedostatečná motivace občanů či jejich neaktivita a nezáměr se účastnit řešení závažných obecních záležitostí, které se týkají např. jejich okolí domu či přímo jich samotných.

Další otázky ve výzkumu se týkaly znalosti obecných vyhlášek (viz. graf 8) a znalosti složení zastupitelstva dané obce (viz. graf 9). Ze získaných a zpracovaných dat můžeme říci, že procentuální většina ze zkoumaného vzorku, zná obecně závazné vyhlášky. 56% mužů a 55% žen odpovědělo ano a 56% respondentů nad 40 let a respondentů do 40 let odpovědělo též kladně 54%. Na otázku týkající se znalosti zastupitelstva odpověděli respondenti nad 40 let věku a do 40 let věku shodně 56% ano a zkoumané ženy odpověděli 55% ano a muži 56% také ano. Myslím si, že znalost obecně závazných vyhlášek a znalost složení zastupitelstva by měla být v popředí zájmů každého nově přistěhovalého obyvatele, z důvodu kvalitnější a rychlejší socializace do fungování obce. Když občané neznají vyhlášky vydávané obcemi, tak to vede ke

spouště obtížím ohledně práv a povinností, které se v tomto právním předpise uvádějí. Když nastane nějaký konflikt s původními obyvateli obce tak to může vést až k narušení probíhající socializace. K řešení této situace bych novým obyvatelům doporučila, aby si přečetli zákon č. 128/2000 Sb. zákon o obcích (30), kde se mohou dozvědět, např. že obec je povinna vést evidenci obecně závazných vyhlášek a že je každému na požádání přístupna a že zasedání zastupitelstva obce je pro všechny osoby přístupný, že informace o tom, kdy proběhne, visí na úřední desce minimálně týden dopředu a že se schází min. jedenkrát za 3 měsíce.

Z průzkumu vyšel výsledek, že většina obyvatel žijících v nové zástavbě nejsou členy dobrovolné organizace sídlící v jejich obci. Členy jsou pouze po shodě 2% mužů i žen a 1% osob nad 40 let věku a 2% osob do 40 let věku. Myslím si, že tato vysoká neaktivita nových občanů plyne z jejich naučeného odlišného charakteru života, který popisuje ve své práci i autor Jakub Novák (16). Necítí potřebu se začleňovat do organizací obce, když již má svoje aktivizační činnosti, za kterými dojíždí do jádrového města. To má za následek zvětšování izolace mezi původním obyvatelstvem a přistěhovalým obyvatelstvem. Možné řešení by bylo, získat některé nové obyvatele skrz informační schůzku, kde by se různé dobrovolné organizace obce atraktivně představili a mohly by rozdat i informativní letáčky o jejich organizaci s různými motivacemi proč se stát jejich členem.

Následná otázka zjišťovala míru účasti na komunálních volbách v obci (viz. graf 11). Výsledky jsou následující: 81% mužů, 78% žen, 81% osob nad 40 let a 78% osob do 40 let odpověděli, že se pravidelných komunálních voleb v obci účastní. Z těchto výsledků tedy vyplývá, že míra participace je zde velmi vysoká. Domnívám se, že na to může mít vliv velká medializace voleb (např. v televizním vysílání, v rádiovém rozhlasu, v denním tisku či na internetových portálech), která občany k volbám přivede. A nemalý vliv má i zájem občanů ovlivnit výsledky voleb při, kterých si volí jejich vedení obce.

Z dalších výsledku vyplývá, že obyvatelé nemají moc velký zájem snést návrh do plánu obce (viz graf č. 12). Negativně na tuto otázku odpovědělo 70% mužů, 72% žen, 68%

osob nad 40 let a 74% osob do 40 let věku. Myslím si, že je způsobeno nezájmem nových obyvatel o prostředí v obci, kde žijí. Velká část těchto obyvatel ani do prostředí obce nepřijdou, jelikož jejich náplň dne je postavená na úplně jiných prioritách jak nám popisuje již zmíněný autor studie Jakub Novák (16). Tzn., že ani nevidí, co by se mohlo v jejich obci vystavět (např. chodník) či opravit (např. dětská hřiště) atd.

Další otázkou se zjišťovala ambicióznost nových občanů a to skrz otázku, která zněla, zda by chtěli být členem zastupitelstva obce. Ze získaných výsledků tohoto výzkumu můžeme konstatovat, že odpovědi respondentů byly převážně negativní (viz. graf 13). Tzn., že 86% mužů, 84% žen, 85% osob nad 40 let a 84% osob do 40 let odpovědělo, že nechtějí být členem zastupitelstva obce. Po uvážení nad tímto rozhodnutím lze konstatovat, že noví občané mohou být méně znalí v otázkách práv a hlavně povinností co sebou nese být ve funkci pravomocného zastupitele obce. Pro získání více informací bych doporučila k nastudování zákon 128/ 2000 Sb. zákon o obcích či obecních zřízeních (30). Další důvod většího počtu negativních odpovědí může být nedostatek času tuto funkci plnit. Jak jsem již už několikrát nastiňovala tak denní program nových obyvatel je náročný a hlavně se z větší části odehrává mimo obec, ve které žije.

Následující otázky se týkaly participace na společenském dění v obci či v obecní komunitě. Prvá otázka zjišťovala účast na kulturních akcích ve vesnici (viz. graf 14). Převážná část odpovědí byla záporná, tzn. 62% mužů, 52% žen, 68% osob nad 40 let a 47% osob do 40 let odpověděli, že se neúčastní společenského dění v obci. Druhá otázka, která jsem, spadá, se ptá, zda se aktivně účastní na staročeských tradicích v obci. Po vyhodnocení výsledků nám vyšlo, že větší část odpovědí je negativních (viz. graf 15). Konkrétně záporně odpovědělo 79% mužů, 72% žen, 77% osob nad 40 let a 75% osob do 40 let věku. Myslím si, že je to způsobené jak jsem již zmínila jejich naučeným charakterem městského života, kdy se raději po svém uvážení vrací za kulturním vyžitím do jádrových měst a společenské akce v místě bydliště nepreferují

Z dalších výsledků vyplývá, že obecní zpravodaj čte převážná většina přistěhovalých obyvatel (viz graf č. 16). Kladně odpovědělo 78% mužů, 86% žen, 85% osob nad 40 let a 79% osob do 40 let. Domnívám se, že získávat nezbytné informace

skrz místní obecní zpravodaj, je jednou z nejméně náročnou formou pro nového občana. Zde se dozví mnoho informací např. o zasedání rady obce, různé upozornění, o historii vesnice, v které žije či rozepsané kulturní akce, které se uskuteční v místě bydliště.

Další otázka se týká návštěvnosti webových stránek obce. Z výsledků plyne, že jako zdroj informací ho občané používají znatelně méně (viz. graf 17) než předešlý obecní zpravodaj. Tzn., 48% mužů, 55% žen, 55% respondentů nad 40 let a 48% osob do 40 let. Po zamyšlení nad tímto výsledkem, se domnívám, že není dostatečná informovanost o tom, že internetové stránky obce existují a jsou volně přístupné.

Z výsledků další otázky vyplývá, že služby provozované v obci využívá velká část nových obyvatel (viz. graf č. 18). Konkrétně kladně odpovědělo 54% mužů, 55% žen, 50% osob nad 40 let a 58% osob do 40 let. Tento výsledkem jsem neočekávala. Domnívala jsem se po přečtení odborných článků, že noví obyvatelé služby v místě bydliště moc nevyužívají, ale raději za nimi jedou do spádového města. Nejčastěji využívaná služba v obci je školní zařízení, obchod s potravinami nebo pošta.

Následující otázky se týkaly zjištění míry sociálních inetakcí mezi nově přistěhovanými obyvateli a původními obyvateli. Otázka zněla, zda mají přátele mezi starousedlíky v obci. Zde mírně převážily negativní odpovědi (viz. graf č. 19). Konkrétně 54% muži, 47% ženy, 49% osoby ve věku nad 40 let a 52% osoby do 40 let věku. Myslím si, že příčina je v odtažitosti nových obyvatel, kteří si chtějí zachovat svojí anonymitu a nevyhledávají nové kontakty či přátelství. Další otázka byla, zda udržují přátelské vztahy se svými sousedy. Na tuto otázku byla převážná většina kladných odpovědí (viz. graf č. 20), tzn., 85% muži, 93% ženy, 92% respondentů nad 40 let a 88% respondentů do 40 let věku. Domnívám se, že mít dobrý vztah se svými sousedy je základ klidného a kvalitního bydlení. Určitě to můžeme brát jako jednu z forem prevence proti vzniku tzv. zelených vdov jak uvádí ve svém článku Čechová (2).

Následující otázka zněla, jestli občané nové zástavby jsou ochotni si navzájem pomoci se svými sousedy. Zde se ve výsledku objevily převážně kladné odpovědi (viz. graf č. 21). Konkrétně 90% muži, 92% ženy, 88% osoby nad 40 let věku a 93% osoby do 40 let věku. Myslím si, že poskytnout pomoc druhému je v lidské přirozenosti. V rámci etiky

a morálky je slušné a samozřejmé druhé osobě v tíživé situaci nabídnout pomoc i přesto, že mezi sebou nemají kladné vztahy. Proto mě tyto výsledky nikterak nepřekvapily. Nejbližší sociální soudržnost nových obyvatel vzniká se svými sousedy, jak uvádí ve svém článku Sociální prostředí Puldová (23).

Předposlední otázka se ptala, zda mají noví obyvatelé zájem poznat své spoluobčany (starousedlíky). Na tuto otázku mírně převážily negativní odpovědi (viz graf č. 22). Tzn., že záporně odpovědělo 56% mužů, 45% žen, 52% respondentů nad 40 let věku a 49% respondentů ve věku do 40 let. Myslím si, že převaha negativních odpovědí pramení z obav ze seznámení s původními obyvateli. Tito lidé jsou zvyklí na svojí anonymitu a ta by byla kvůli seznámení a navázání kontaktů překonána.

Poslední otázka byla zaměřena, na pocit začlenění do chodu obce. Z výsledku vyplývá, že je převaha negativních odpovědí (viz. graf č. 23). Konkrétně 70% mužů, 61% žen, 63% osob nad 40 let věku a 68% osob do 40 let věku odpovědělo záporně. Domnívám se, že tento subjektivní pocit je ovlivněn tím, že noví obyvatelé nechodí do společnosti mezi své spoluobčany a nevyvíjejí značný zájem se podílet na aktivitách obecní komunity.

Výzkum této bakalářské práce stanovené hypotézy:

H1 Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku – VYVRÁTIL - z výsledků mého šetření se hypotéza nepotvrdila (viz. příloha č. 5).

H2 Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži – VYVRÁTIL - z výsledků mého šetření se hypotéza nepotvrdila (viz. příloha č. 5).

Na závěr této diskuze bych chtěla konstatovat, že největší počet asimilovaných obyvatel je v obci Dubné (viz. příloha č. 2) poté v obci Hlincová Hora (viz. příloha č. 3) a nejméně asimilovaných nových obyvatel je v obci Litvínovice (viz. příloha č. 4). Z toho jsou nejlepší sociální interakce u nových obyvatel obce Dubné poté v obci Litvínovice a nejhorší jsou u nových obyvatel obce Hlincová Hora místní název Kodetka. Největší participace nových obyvatel na aktivitách komunity je v obci Hlincová Hora poté obec Dubné a nejmenší participace je v obci Litvínovice.

6. ZÁVĚR

Pro zpracování této bakalářské práce byl stanoven cíl, zjistit jak noví obyvatelé z tzv. satelitních oblastí z vybraných obcí Litvínovice, Hlincová Hora a Dubné participují na aktivitách obecní komunity.

Podle provedené studie a zpracovaných výsledných dat, se domnívám, že cíl mé bakalářské práce byl naplněn.

Pro toto výzkumné šetření byly stanoveny 2 hypotézy:

H1 Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku.

Z výsledků mého šetření se hypotéza nepotvrdila (viz. příloha č. 5). Žádná z proměnných, zastupujících participaci na společenském dění, ve svém vztahu k věku nedosahuje hodnot, které by ukazovali na signifikantní vliv nižšího věku na vyšší participaci.

H2 Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži.

Z výsledků mého šetření se hypotéza nepotvrdila (viz. příloha č. 5). Žádná z proměnných, zastupujících participaci na společenském dění, ve svém vztahu k věku nedosahuje hodnot, které by ukazovali na signifikantní vliv ženského pohlaví na vyšší participaci.

Po dobu zpracovávání této bakalářské práce a při realizaci vlastního výzkumného šetření jsem nabyla mnoho znalostí, zkušeností a informací o zpracovávané problematice. Naučila jsem se přípravu podkladů pro sběr dat a jejich následné zpracování do konkrétních výsledků.

Získané informace ze sběru dat mohou být využity jako informační materiál pro starosty zkoumaných obcí. Rovněž mohou být tato data použita pro potřeby starostů při motivaci nových občanů spolupracovat a účastnit se na aktivitách obecní komunity. Zpracované výsledky z této práce mohou také skrz vedení obce využít původní obyvatelé, aby projevíli více iniciativy a nové občany motivovali k zapojení do

venkovského způsobu života a eliminovali razantní změnu jejich bydliště, tzn., aby venkovský styl života nebyl vytlačen a vyměněn za charakteristický městský život.

7. KLÍČOVÁ SLOVA

Občanská participace

Komunita

Sociální interakce

Socializace

Suburbanizace

Suburbium

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. BASSIS, M., R. GELLES a A. LEVINE. *Sociology*. 4. vydání. USA: McGraw-Hill, 1991. 632 s. ISBN 0-07-004051-6.
2. ČECHOVÁ HANSEN, Barbara. Zelené vdovy v pasti. *Psychologie dnes*. 2010, roč. 16, č. 1, s. 16.
3. GEIST, Bohumil. *Sociologický slovník*. Praha: Victoria publishing, a.s. 1992. 647s. ISBN 80-85605-28-7.
4. GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. 1. vydání. Praha: Argo, 1999. 595s. ISBN 80-7203-124-4.
5. HAYESOVÁ, Nicky. *Základy sociální psychologie*. 2. vydání. Praha: Portál, 2000. 165 s. ISBN 80-7178-415-X.
6. Historie obce Dubné. In: *Obec Dubné* [online]. 2008 [cit. 2013-07-13]. Dostupné z: <http://www.dubne.cz/obec-dubne/historie-soucasnost/>
7. Historie obce Hlincová Hora. In: *Obecní úřad Hlincová Hora* [online]. 2011 [cit. 2013-07-13]. Dostupné z: <http://www.hlincovahora.cz/obec/o-obci/historie-obce-hlincova-hora.html>
8. Historie obce Litvínovice. In: *Litvínovice* [online]. 2013 [cit. 2013-07-13]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/litvinovice>

9. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
10. HUDEČKOVÁ, Helena a Michal LOŠŤÁK. *Sociologie 1*. Praha: Credit Praha, 2000. 94 s. ISBN 80-213-0679-3.
11. JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. 285 s. ISBN 80-7178-535-0.
12. KLUFOVÁ, Renata. *Základy demografie*. 1. vydání. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Ekonomická fakulta, 2008. 228 s. ISBN 978-80-7394-125-3.
13. KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická Praha, 2000. 99 s. ISBN 80-245-0125-2.
14. MAJEROVÁ, Věra. *Sociologie venkova a zemědělství*. 2. vydání. Praha: Credit Praha, 1998. 148 s. ISBN 80-213-0431-6.
15. MUSIL, Martin. Život na středověké vsi [online]. [cit. 2013-07-15]. Dostupné z: <http://skokan.kvalitne.cz/ZSO/SpolecenskePomery.htm>.
16. NOVÁK, Jakub. Život v suburbii. In: *Univerzita Karlova Přírodovědecká fakulta* [online]. [cit. 2010-07-25]. Dostupné z: http://www.suburbanizace.cz/images/postery_img/11_Kazdodenni_zivot.jpg.

17. NOVOTNÁ, Eliška. *Základy sociologie*. 1. vydání. Praha: Grada, 2008. 192 s. ISBN 978-80-247-2396-9
18. Občanská participace. In: *Univerzita Karlova Přírodovědecká fakulta* [online]. 2008 [cit. 2010-07-13]. Dostupné z:
http://www.suburbanizace.cz/slovnicek/obcan_participace.htm.
19. Obyvatelstvo. In: *České Budějovice: Český statistický úřad* [online]. 2009 [cit. 2013-07-23]. Dostupné z:
[http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/410024FB92/\\$File/31136109a22.pdf](http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/410024FB92/$File/31136109a22.pdf)
20. OUŘEDNÍČEK, Martin. Současná suburbanizace. In: *Praha: Ministerstvo vnitra* [online]. 2010 [cit. 2013-07-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/soucasna-ceska-suburbanizace-a-jeji-dusledky.aspx>.
21. OUŘEDNÍČEK, Martin. Suburbanizace. In: *Praha: Univerzita Karlova Přírodovědecká fakulta* [online]. 2008 [cit. 2013-07-27]. Dostupné z:
http://www.suburbanizace.cz/01_teorie_suburbanizace.htm.
22. OUŘEDNÍČEK, Martin a Jana TEMELOVÁ. Současná česká suburbanizace a její důsledky. *Veřejná správa*. 2008, č. 4, s. 1-4 příloha.
23. PULDOVÁ, Petra. Sociální prostředí. In: *Praha: Univerzita Karlova Přírodovědecká fakulta* [online]. [cit. 2013-07-27]. Dostupné z:
http://www.suburbanizace.cz/images/postery_img/12_Socialni_prostredi.jpg.

24. RAKUŠANOVÁ, Petra. Socioweb. In: *Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR* [online]. 2006 [cit. 2013-07-27]. Dostupné z:
<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=215&lst=107>
25. Rozvoj venkova v Jihočeském kraji v letech 2000 až 2006. In: *České Budějovice: Český statistický úřad* [online]. 2007 [cit. 2013-07-27]. Dostupné z:
[http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/B80045986F/\\$File/13-313607a1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/t/B80045986F/$File/13-313607a1.pdf)
26. SEDLÁKOVÁ, Alena. Urbánny a suburbánny prostor. In: *Prešov: Prešovská univerzita* [online]. [cit. 2013-07-27]. Dostupné z:
<http://www.fhvp.unipo.sk/~sedlakova/Nitra.pdf>.
27. SMOLOVÁ, Kristýna. Zelené vdovy jako fenomén současné společnosti - diplomová práce. In: *Praha: Univerzita Karlova filosofická fakulta* [online]. 2009 [cit. 2013-07-31] Dostupné z:
http://www.suburbanizace.cz/diplomky/Kristyna_Smolova_Zelene_vdovy_jako_fenom_en_soucasne_spolecnosti.pdf
28. VÁGNEROVÁ, Marie. *Základy psychologie*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2005. 356 s. ISBN 80-246-0841-3.
29. VESELÁ, Jana. *Pohyb obyvatelstva-demografická dynamika*. 1. vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. 85 s. ISBN 80-7194-701-6.
30. Zákon o obcích (obecní zřízení) č. 128/2000 Sb. 1. vydání. Praha: Eurounion, 2006. ISBN 807317-056-6.

31. ZANDER VANDER, James. *Social psychology*. 4. vydání. USA: McGraw-Hill, 1987. 646 s. ISBN 0-07-553945-4.

9. PŘÍLOHY

Příloha č. 1 Dotazník

Příloha č. 2 Tabulka obec Dubné

Příloha č. 3 Tabulka obec Hlincová Hora

Příloha č. 4 Tabulka obec Litvínovice

Příloha č. 5 Statistický test

Příloha č. 1 Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Petra Kudláčková a jsem studentkou zdravotně sociální fakulty na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní a získané informace budou použity pouze do mé bakalářské práce, která se nazývá – Participace občanů na aktivitách komunity. Cílem mé práce je zjistit, jak původní občané a noví obyvatelé participují na aktivitách obecní komunity.

Děkuji za vaši ochotu a čas strávený při vyplňování tohoto dotazníku.

1. Kolik je Vám let:

- do 40 let
- nad 40 let

2. Jste:

- muž
- žena

3. Místo Vašeho bydliště je:

- Litvínovice
- Hlincová Hora
- Dubné

4. Účastníte se veřejného zasedání zastupitelstva obce:

- ano pravidelně
- občas
- ne

5. Znáte obecně závazné vyhlášky vydávané zastupitelstvem obce:

- ano
- ne

6. Znáte složení zastupitelstva obce:

- ano
- ne

7. Jste členem nějaké dobrovolné organizace v obci (Sbor dobrovolných hasičů, tělesná jednota, Červený kříž, atd...) :

- ano
- ne

8. Účastníte se pravidelně komunálních voleb v obci:

- ano
- ne

9. Sněsl/a jste již nějaký návrh do plánu obce (např. stavba chodníku, vysázení zeleně, atd..)

- ano
- ne

10. Chtěl/a byste být členem zastupitelstva obce:

- ano
- ne

11. Účastníte se kulturních akcí v obci:

- ano, jaké (prosím uveďte)
- ne

12. Účastníte se aktivně staročeských tradic ve vaší obci (masopustní průvod, stavění máje, atd.):

- ano, jaké (prosím uveďte)
- ne

13. Čtete obecní zpravodaj:

- ano
- ne

14. Navštěvujete webové stránky obce:

- ano
- ne

15. Využíváte služby nabízené v obci:

- ano, jaké (prosím uveďte)
- ne

16. Máte přátele mezi starousedlíky v obci:

- ano
- ne

17. Udržujete přátelské vztahy se svými nejbližšími sousedy:

- ano
- ne

18. Jste ochotni si navzájem se svými sousedy pomoci:

- ano
- ne

19. Máte zájem poznat své spoluobčany (starousedlíky):

- ano
- ne

20. Máte pocit, že jste začleněn do chodu obce:

- ano
- ne

Zdroj: Vlastní

Příloha č. 2 Tabulka obec Dubné

DUBNÉ		ODPOVĚDI UVEDENÉ V (%)		
		ANO	NE	OBČAS
ČÍSLO OTÁZKY	4	0	94	6
	5	56	44	
	6	50	5	
	7	4	96	
	8	73	27	
	9	21	79	
	10	7	93	
	11	58	42	
	12	33	67	
	13	94	6	
	14	65	35	
	15	62	38	
	16	75	25	
	17	94	6	
	18	96	4	
	19	65	35	
	20	38	62	

Zdroj: Vlastní výzkum

Příloha č. 3 Tabulka obec Hlincová Hora

HLINCOVÁ HORA		ODPOVĚDI UVEDENÉ V (%)		
		ANO	NE	OBČAS
ČÍSLO OTÁZKY	4	13	48	39
	5	70	30	
	6	62	38	
	7	2	98	
	8	83	17	
	9	38	62	
	10	8	92	
	11	40	60	
	12	25	75	
	13	72	28	
	14	52	48	
	15	38	62	
	16	27	73	
	17	92	8	
	18	88	12	
	19	35	65	
	20	17	83	

Zdroj: Vlastní výzkum

Příloha č. 4 Tabulka obec Litvínovice

LITVÍNOVICE		ODPOVĚDI UVEDENÉ V (%)		
		ANO	NE	OBČAS
ČÍSLO OTÁZKY	4	11	58	31
	5	55	45	
	6	47	53	
	7	1	99	
	8	80	20	
	9	28	72	
	10	20	80	
	11	39	61	
	12	21	79	
	13	82	18	
	14	47	53	
	15	65	35	
	16	50	50	
	17	86	14	
	18	90	10	
	19	49	51	
	20	41	59	

Zdroj: Vlastní výzkum

H1: Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku.

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Účast na zasedání zastupitelstva

		Účast na zasedání zastupitelstva			Celkem
		Pravidelně	Občas	Ne	
Věk	do 40 let	13	43	74	130
	%	10,00%	33,08%	56,92%	100,00%
	nad 40 let	12	30	88	130
	%	9,23%	23,08%	67,69%	100,00%
Celkem		25	73	162	260
%		9,62%	28,08%	62,31%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Znalost vyhlášek zastupitelstva

		Znalost vyhlášek zastupitelstva		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let	76	54	130
	%	58,46%	41,54%	100,00%
	nad 40 let	78	52	130
	%	60,00%	40,00%	100,00%
Celkem		154	106	260
%		59,23%	40,77%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Znalost složení zastupitelstva

		Znalost složení zastupitelstva		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let	69	61	130
	%	53,08%	46,92%	100,00%
	nad 40 let	74	56	130
	%	56,92%	43,08%	100,00%
Celkem		143	117	260
%		55,00%	45,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Členství v dobrovolné organizaci

		Členství v dobrovolné organizaci		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	3 2,31%	127 97,69%	130 100,00%
	nad 40 let %	2 1,54%	128 98,46%	130 100,00%
Celkem %		5 1,92%	255 98,08%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Účast v komunálních volbách

		Účast v komunálních volbách		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	101 77,69%	29 22,31%	130 100,00%
	nad 40 let %	108 83,08%	22 16,92%	130 100,00%
Celkem %		209 80,38%	51 19,62%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Podání návrhu do plánu obce

		Podání návrhu do plánu obce		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	34 26,15%	96 73,85%	130 100,00%
	nad 40 let %	42 32,31%	88 67,69%	130 100,00%
Celkem %		76 29,23%	184 70,77%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Přání být členem zastupitelstva

		Přání být členem zastupitelstva		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	21 16,15%	109 83,85%	130 100,00%
	nad 40 let %	19 14,62%	111 85,38%	130 100,00%
Celkem %		40 15,38%	220 84,62%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Účast na kulturních akcích v obci

		Účast na kulturních akcích v obci		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	70 53,85%	60 46,15%	130 100,00%
	nad 40 let %	44 33,85%	86 66,15%	130 100,00%
Celkem %		114 43,85%	146 56,15%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Účast na staročeských tradicích

		Účast na staročeských tradicích		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	32 24,62%	98 75,38%	130 100,00%
	nad 40 let %	34 26,15%	96 73,85%	130 100,00%
Celkem %		66 25,38%	194 74,62%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Čtení obecního zpravodaje

		Čtení obecního zpravodaje		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	105 80,77%	25 19,23%	130 100,00%
	nad 40 let %	113 86,92%	17 13,08%	130 100,00%
Celkem %		218 83,85%	42 16,15%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Navštěvování webových stránek obce

		Navštěvování webových stránek obce		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	64 49,23%	66 50,77%	130 100,00%
	nad 40 let %	73 56,15%	57 43,85%	130 100,00%
Celkem %		137 52,69%	123 47,31%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Využívání služeb v obci

		Využívání služeb v obci		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	75 57,69%	55 42,31%	130 100,00%
	nad 40 let %	68 52,31%	62 47,69%	130 100,00%
Celkem %		143 55,00%	117 45,00%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Přátelé mezi starousedlíky

		Přátelé mezi starousedlíky		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	63 48,46%	67 51,54%	130 100,00%
	nad 40 let %	69 53,08%	61 46,92%	130 100,00%
Celkem %		132 50,77%	128 49,23%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Přátelské vztahy mezi sousedy

		Přátelské vztahy mezi sousedy		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	117 90,00%	13 10,00%	130 100,00%
	nad 40 let %	120 92,31%	10 7,69%	130 100,00%
Celkem %		237 91,15%	23 8,85%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Ochota si pomáhat se sousedy

		Ochota si pomáhat se sousedy		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	121 93,08%	9 6,92%	130 100,00%
	nad 40 let %	118 90,77%	12 9,23%	130 100,00%
Celkem %		239 91,92%	21 8,08%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Zájem poznat starousedlíky

		Zájem poznat starousedlíky		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	67 51,54%	63 48,46%	130 100,00%
	nad 40 let %	60 46,15%	70 53,85%	130 100,00%
Celkem %		127 48,85%	133 51,15%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Věk x Pocit začlenění do chodu obce

		Pocit začlenění do chodu obce		Celkem
		Ano	Ne	
Věk	do 40 let %	43 33,08%	87 66,92%	130 100,00%
	nad 40 let %	46 35,38%	84 64,62%	130 100,00%
Celkem %		89 34,23%	171 65,77%	260 100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Hypotézu H1, Osoby nižšího věku budou více participovat na společenském dění v obci nežli osoby vyššího věku, nelze statisticky potvrdit.

H2: Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži.

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Účast na zasedání zastupitelstva

		Účast na zasedání zastupitelstva			Celkem
		Pravidelně	Občas	Ne	
Pohlaví	Žena	17	32	81	130
	%	13,08%	24,62%	62,31%	100,00%
	Muž	8	41	81	130
	%	6,15%	31,54%	62,31%	100,00%
Celkem		25	73	162	260
%		9,62%	28,08%	62,31%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Znalost vyhlášek zastupitelstva

		Znalost vyhlášek zastupitelstva		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	79	51	130
	%	60,77%	39,23%	100,00%
	Muž	75	55	130
	%	57,69%	42,31%	100,00%
Celkem		154	106	260
%		59,23%	40,77%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Znalost složení zastupitelstva

		Znalost složení zastupitelstva		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	71	59	130
	%	54,62%	45,38%	100,00%
	Muž	72	58	130
	%	55,38%	44,62%	100,00%
Celkem		143	117	260
%		55,00%	45,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Členství v dobrovolné organizaci

		Členství v dobrovolné organizaci		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	69	61	130
	%	53,08%	46,92%	100,00%
	Muž	74	56	130
	%	56,92%	43,08%	100,00%
Celkem		143	117	260
%		55,00%	45,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Účast v komunálních volbách

		Účast v komunálních volbách		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	102	28	130
	%	78,46%	21,54%	100,00%
	Muž	107	23	130
	%	82,31%	17,69%	100,00%
Celkem		209	51	260
%		80,38%	19,62%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Podání návrhu do plánu obce

		Podání návrhu do plánu obce		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	36	94	130
	%	27,69%	72,31%	100,00%
	Muž	40	90	130
	%	30,77%	69,23%	100,00%
Celkem		76	184	260
%		29,23%	70,77%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Přání být členem zastupitelstva

		Přání být členem zastupitelstva		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	22	108	130
	%	16,92%	83,08%	100,00%
	Muž	18	112	130
	%	13,85%	86,15%	100,00%
Celkem		40	220	260
%		15,38%	84,62%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Účast na kulturních akcích v obci

		Účast na kulturních akcích v obci		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	62	68	130
	%	47,69%	52,31%	100,00%
	Muž	52	78	130
	%	40,00%	60,00%	100,00%
Celkem		114	146	260
%		43,85%	56,15%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Účast na staročeských tradicích

		Účast na staročeských tradicích		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	38	92	130
	%	29,23%	70,77%	100,00%
	Muž	28	102	130
	%	21,54%	78,46%	100,00%
Celkem		66	194	260
%		25,38%	74,62%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Čtení obecního zpravodaje

		Čtení obecního zpravodaje		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	112	18	130
	%	86,15%	13,85%	100,00%
	Muž	106	24	130
	%	81,54%	18,46%	100,00%
Celkem		218	42	260
%		83,85%	16,15%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Navštěvování webových stránek obce

		Navštěvování webových stránek obce		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	71	59	130
	%	54,62%	45,38%	100,00%
	Muž	66	64	130
	%	50,77%	49,23%	100,00%
Celkem		137	123	260
%		52,69%	47,31%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Využívání služeb v obci

		Využívání služeb v obci		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	70	60	130
	%	53,85%	46,15%	100,00%
	Muž	73	57	130
	%	56,15%	43,85%	100,00%
Celkem		143	117	260
%		55,00%	45,00%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Přátelé mezi starousedlíky

		Přátelé mezi starousedlíky		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	69	61	130
	%	53,08%	46,92%	100,00%
	Muž	63	67	130
	%	48,46%	51,54%	100,00%
Celkem		132	128	260
%		50,77%	49,23%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Přátelské vztahy mezi sousedy

		Přátelské vztahy mezi sousedy		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	121	9	130
	%	93,08%	6,92%	100,00%
	Muž	116	14	130
	%	89,23%	10,77%	100,00%
Celkem		237	23	260
%		91,15%	8,85%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Ochota si pomáhat se sousedy

		Ochota si pomáhat se sousedy		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	119	11	130
	%	91,54%	8,46%	100,00%
	Muž	120	10	130
	%	92,31%	7,69%	100,00%
Celkem		239	21	260
%		91,92%	8,08%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Zájem poznat starousedlíky

		Zájem poznat starousedlíky		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	72	58	130
	%	55,38%	44,62%	100,00%
	Muž	55	75	130
	%	42,31%	57,69%	100,00%
Celkem		127	133	260
%		48,85%	51,15%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Tabulka XX: Kontingenční tabulka vztahu Pohlaví x Pocit začlenění do chodu obce

		Pocit začlenění do chodu obce		Celkem
		Ano	Ne	
Pohlaví	Žena	52	78	130
	%	40,00%	60,00%	100,00%
	Muž	37	93	130
	%	28,46%	71,54%	100,00%
Celkem		89	171	260
%		34,23%	65,77%	100,00%

Zdroj: Vlastní výzkum, 2013

Hypotézu H2, Ženy budou více participovat na společenském dění v obci nežli muži, nelze statisticky potvrdit.

Literatura:

De Vaus, D. A. (2002). Surveys in social research (5. vyd.). 379 s. London: Routledge. ISBN: 041-5268583.